

Moloh.

Žalostna v treh dejanjih. Pisal Leo
Birijski. - Prevedel Etbin Kristan.

Sebe:

Juan Ivanovič Pamišev

Mina Aleksandrovna, njegova žena.

Časa, 24 let.

Fjodor, 22 let.

Vasja, 19 let.

Pjelnin

Štepin

Malinov

Lapinkin

Verbenko

Rabokij

Dr. Spielmann

Juan

Njinta

Agafena

Josip

Polovič

Harbinskij

Teroristi.

Godi se v rinskem gubernijskem
mestu v dobi revolucije.

Prodejanje.

Soba pri Rammisovih. Meščansko pohištvo. Desni kot je poglavljen, v feno zakotju stoji klavir. Levo v ozadju glavni vhod, desno zraven okno. V levi steni dvoje vrata v stansvanje: ene globoko v ozadju v kuhinjo, druga, čisto spredaj, v obedovalnico in spalnico; med obema vratoma amara s knjigami. Med desne stene vrata v spodobjerno sobo. V ospredju - bog na desno - velika miza s stoli. Ob desni steni spredaj divan. Mraz. Njinta sedišča pri klavirju, Vasja spredaj na stolu, obrat zakopan v roke. Peter je v poltemi. Skozi okno pada ozka, medla proga svetlobe. Očižno mrčno nezgled, jezje. Ko se Peter razgrinja, pozje Njinta nitimno gleda sobo levske, "Miroice", kar se vjema z mehkim nezvestnim mrakom. Nekaj minut ostane postem pri klavirju, vstane, kakor da se hoče otresti vtiskov in grek okoli. Nekaj časa gleda zamotljeno vrn, stopi k Vasji in zalisstro gleda nepomirno sivecega.

2

Njinta: Ali naj prižgem?

Vasja: Prosim, nikar!

Njinta (stopi k okni): Tje je neki Fran tako dolgo?
(trblizije se Vasji): Tiste pesmi nisem imela
peti.

Vasja (otožno): Mogoče! (Kratka pavza. Njinta sede
k njemu): Ali ni čutilo, da se plašimo pesni?

Njinta: Plašimo?

Vasja: Ja. (Kratka pavza). Smejali se mi boste, če
vam povem, da sem čutil - ne, da sem videl
pesem v sobi, preden ste začeli peti.

Njinta: Gotovo ste mislili na Laso, ker vam je prita
na misel najljubša pesem, ki jo je prepeval v
Aomratih.

Vasja (maje otožno z glavo): Zdaj nisem mislil na
Laso - ali ste Vi morda mislili nanj?

Njinta: Na Laso pač ne, toda končno je vse, kar nas
zdaj skrbi, v zvezi z njim, pa je povsem na,
ravno, da je vse skupaj porodilo misel na nje,
govo pesem. K vam je pač tudi tako?

(Oba molita. Potem pravi)

Vasja (nevadoma): Povejte mi, Njinta, prosim Vas...
Čisto avaremsko vprašanje. - jaz... ne...
da... Rad bi vedel, če Vas še nikdar ni bilo
strah misli... ne, pravzaprav posledic misli.

Njinta: Torej zopet strah!

Vasja (se smehlja v zadregi): Ja, slabo sem govedal.

Njinta (se nagne k njej): Kaj? Sože v oči?
(Trime ga za roko): Kaj pa tam je?

Vasja: Nič mi... Tokleto somrače pa Fišta otok zna
presem. (Z ironijo) Lintu se je zganil v meni.

Njinta: Ne, grize Vas dnevna bol. Ali se res česa
bojite. Nemara da bi danesnji strah...?

Vasja: Ne, ne...

Njinta: Ali morja ne verujete več v našo stvar?

Vasja: Bog obvaruj!

Njinta: Kaj je torej? Saj ne morem verjeti, da
se plašite nevarnosti našega starijega
posvetja? Ali pač? Ali se bojite, da se zo-
pet poneseči? Ali stvar je strah pred
smrtjo?

Vasja: Red smrtjo? Ne... ampak...

Njina: Ampak?

Vasja: Ampak... ne vem, če me boste razumeli... ne, kaj časa... tisto me je rejele... naenkrat... ne bojim se smrti... ne, ampak življenja.

Njina: Pojite se življenja?

Vasja: Da. (kratak molk).

Njina: Pa vam je jasno, kaj pravzaprav mislite?

Vasja: Pravzaprav ne. To je prva misel, ki se je ne inam domisliti. Le čim, da je za tem nekaj neizmerno žalostnega, ... nekaj strašnega, kaj neizmerno žalostnega...

Njina: Kaj vas je spravilo do tega?

Vasja: Ne vem... Nenadoma je stalo pred menoj... življenje... življenje... da nam je tisto (vse besedo) tisto povraženo... da nas tisto zamehije in miči... da se tako neizmerno igra z nami... Čem? Zakaj?

Njina: Da - zakaj? (Sedi se nekaj časa, potem gre polagoma k oknu, kjer obstane in se zamisli. Vse je t.i.k.)

5

Agrafena (stara, srha kmetska, odpre kuhinjska vrata, pravi Njnto v mesecini pri oknu, se nestrasi, zakorci in obstane kakor prikovana ni nema na pragi.)

Njnta: Kaj pa vam je? (Stopi, da bi sta k Agrafeni, ki se ji nimate, pa se neprenehoma preskrizuje, stemeča vanjo.) Agrafena! Kaj vendar nisem strah, da se tako krizate.

Agrafena (se osvsti.) Zakaj ne?

Njnta (se smehlja).

Agrafena (sebe sta izmencena). Zanašajo mi človek nikjer varen.

Njnta: Strahov?

Agrafena: Ja, da, anti-krista.

Njnta: Anti-krista?

Agrafena: Ja, da, gospodična. Tukaj v mestu je.

Fjodor (je vstopil iz laboratorija, ko je Agrafena zamicala. Pologlivo se smehljaje):

Ali ti ga sama videla?

Agrafena (se krizja). Ne, batjinstar, ne. Bog me obrvari tega. Ampak videla ga je

6.

rosela, čevčarica. Treščerajšnjim. Ob
belem anevn!

Njnta: Filipovna ~ Saj je treščerajšnjim nagloma
šmrla.

Agrafena: Ja, da, od strahū je šmrla.

Njnta: Ja kam je povedala, da je videla Anti-krista?

Agrafena: Bog ne daj! Kako bi mi povedala, ko je
od strahū kar onemela in takoj šmrla.

Fjodor: Kakot pa veš, da je videla Anti-krista?

Agrafena: Kakot ~ (fotkaje, a z dogmatičnim
prepričanjem): Saj je venčar šmrla od
strahū.

Njnta: Agrafena, moker se ne mičiti s takimi
domišljijami.

Agrafena: Oh, matjnska, saj trpimo premalo, pre-
malo.

Maja: Memi?

Agrafena: Ja, batjnska, vse premalo. Ko imamo
toliko sovražnikov, ki preže, da bi nas nje-
nobiti.

Njnta: Kakšnih sovražnikov?

7

Agrafena: Kaj ne veste - Zide! Zidje so sklenili
zvezo s hindu bcom (pljine trikrat). Da, da.
Zvezo zoper pravoslavne Rusje.

Minta: Nemumort!

Agrafena: Ta je res! Ta je res! Dimitrij, ki služijo
pri policiji, mi je povedal sam, in potem
mi je bral, iz tiskanega časopisa.

Fjodor: Da nas bojejo zidje nogo no bit?

Agrafena: Da, da! Naše druce so obhribili hindu bcom
(pljine zoper krthot), ce spravi zidovskega
carja na prestol, na naš sveti miški prestol.
Svete slike režejo pa obejajo namesto njih
podobe anti-kristovskega boga.

Fjodor: Anarkistovskega je pač dejal, Tepec.

Agrafena: Da, anti-kristovskega. Tega boga molijo
pa jim daje iz pesla brogije, ki niso večje
od jabolka, pa lahko poženejo dvajset krist,
fanatik hit v znak.

Fjodor: Torej roma zdaj anti-krist, po našem mes,
In?

Agrafena: Kajpada, kajpada. Iz mnogih mest so

ga že izgnali: Tam so se znižili pravoslavni
pa so pobli nevolstvo izidor ni d' strah
je pobegnil.

Fjodor: In zdaj ga hočejo izgnati: tudi odkod - s
svetim pogromom.

Agrafena: Da, da. Ja v takih strašnih časih ste
dovolsti, da se je mati odpeljala v mesto.
Tudi po tako težki bolezni. To ni bilo prav.
Ze tri ure so zinjaj. Če se k ne zgodi ne,
veca!

Vasja: Saj je papa y njo.

Agrafena (jokavo). Vasa dolžnost je popraviti,
kar je Tasa grešil proti staršem.

Fjodor (neestirno) Eh, kaj! Volkovi jih ne bodo
poželi.

Agrafena (je tako raztrnjena, da se tresse in tri,
krat pljine). Fej, nam vas bodi. Fej! To je
brezbojno. To je brezsrčno. Volkovi poželi!
To bi vam bilo prav. Volkovi poželi!

Minda: No, no, Agrafena!

Agrafena: Kaj vam je mar, da je mati stara in

stara I stari, da bo se ne zgadaj inurla.

Da, da, se v grob jo spravite, taja in ki!

Fjodor (hrupno) Goti neimnost!

Agrafena (se bolj razburjena). Neimnost, neimnost! Kam je vse neimnost!

Kosja (blago): Agrafena, prosim te, nekaj semar. Nastavi rajša pamovar, da dobita mati in oca vaja, ko se vrneta. Idi!

Agrafena: Da, katirška, mar imate. Vi ste se zvest otrok. (Hoče oditi.)

Fjodor (polglasno njiki): Kje tici Ivan tako dolgo!

Agrafena (je stržala). Ivan, Ivan, to je taja stb. Starsi pa ne. Ivan! Zlodej ga ne bo vzel.

Rekla sem: Ivan naj vsaj spremi gospoda.

Ampak kaj! Kar pravim jaz, je neimnost. (V predsobnju zvonu. Vesela):

O, so že tiki-kaj: Svata bogu! Čast bodi bogu in hvala! (Prekrizja se in odhiti.)

(Zlodej se oditi Agrafenino zmer, janye.)

10.

Agrafena (odpre naglo glavne duri): Tri ga imate,
svojega ljubljenca! Tri že pogibajo d krepce,
neuja po tebi. (Fvan se prikazuje med durimi)
Le dalje, golobček! Idi ot! Bedak! Pija
na mha! Tri ga imate!

Fvan (ostane pomignu med durimi): Kaj n kaj je
milostljivi gospod?

Agrafena (se pãci): Ukaynje milostljivi gospod!
I staro gospodo bi se bil imel rehati; avit

Fvan (se opraviuje Agrafeni): Saj sem imel pot za
mlatega gospoda.

Agrafena (mi seje - besedi): Pot v gostilno!

Gjodor: Agrafena!

Agrafena: Saj smerti na deset milij po zganjã. De
delavnitã se upijam!

Vasja (prime nalahko Agrafeno in jo odvede vãn)
Pojadi, rad bi videl, kje ostajata oca in
mati.

Agrafena (godrnjaje): Taka pijansa svinja!

Fvan (Ninti): Postavi se k durim. Sesti moren
(Ninta se postavi k durim; Fvan sede.

11.

Leva rola mi je kakor lutka. Vidim, da imam
hude bolečine.)

Fjodor: Kaj ti je? Ali se je kaj zgodilo?

Ivan: Polerija je ušla v zarotništvo sobo.
(Vse se vrti okoli. Kratak molk.)

Fjodor (zamolklo): Kdaj?

Ivan: Par ur je tega.

Marta: Pa arhiv? Pa korespondenca?

Ivan: Vse rešeno. Toda orozje in tojmo listarno
so zaplenili. (Nekoliko sekund ne more
premagovati svojih bolečin; kričito se
zganje.)

Fjodor: Kaj ti je?

Ivan: Zgledal sem si roko.

Fjodor: Ali nisi pil? Močno dišiš po zganju.

Ivan: Samo naša fem ti izgledal z zganjem.
Moral sem se kazati. Prijanega, da sem 2,
vnil pozornost od sebe.

Fjodor: Kdo nas je mogoč izdati?

Ivan: Se kdo izmed nas?

Fjodor: To čem sodiš?

12.
Juan: Ker je policija postavila naše znamenje na okno.

Njenta: Kaj si bil gonil?

Juan: Da. Le na ulici sem opazil skrivljive osebe. Nekdo me je opazoval. Napravil sem pa hitro nekoliko posamek kretenj pa sem odšel v kremo nasproti hiši. Tam sem bil bratovščino z nedim pijancem, ki mi od mege ni bilo kar, monito, pa se začel prepirati s krečmarjem, da najni je vrgel vin.

Fjodor: Kako neprevidno!

Juan: Saj sem hotel fo, le da pridem zopet brez srtina na ulico. Krečmar je bil sam pijan ni me je tako stisnil, da sem pavel na tro, soar.

Fjodor: Pa si si izgabil potko?

Juan: Da.

Njenta (stopi k njemu): Juan, obrežen te.

Juan: Eh, zdaj mi časa.

Njenta: Tola ...

Juan: Prvi hip, ko sem teletnil na trotsar, so me bostecine tako omamile, da sem skoraj o,

13.
medel. A to sem kmalo premagel. Sedla wa
na cesto naproti naši hiši, pa wa začela
na ves glas peti in bricati.

Fjodor: Saj bi vajin bti lahko zaprti radi pijanosti.

Ivan: To sem moral riskirati. Tri sek misem inel
ničesar, kar bi nas moglo kompromitirati.

Njina: Aunak lahko bi te bti pridržali. Zda, to te
tako ničino potrebujemo.

Ivan: S svojim manerom sem odvrnil od sebe vsak
šim. Smejali so se nama in se prav izgovorno
zabavali. Kajti igral sem na harmoniko za
dobro koračnico, pijanec pa je pel veselo
pesem in plezal trepak. Tako sve stopila v
vezo. Tako sem videl, kako da je. Vsa hiša
je bila polna volčinov in polnicistov.

Fjodor: Vrteli so vajin pri miru.

Ivan: Menja jim je bti prav, da wa razgrejala.
Kakor pijanca pojota in plešota wa prita
v dringo nadstropje, v našo sobo. Taka so
bta slomljena. No tri je sedel kapotki
častnik. Vse je bto razmetano. Na tleh

je nekako težal. Bilo je postoj.

Vjnta: Mater?

Jvan: Da.

Jvdor: Eden naših?

Jvan: Da.

Vjnta: Kdo je bil?

Jvan: Videl sem samo noge. Tude, nepremične no-
ge v razcefranih klacah in izlojenih čev-
ljih. Todytati to bili raztrgani in dvoje bide-
vito otrpanih postav je gledalo vrin. Izgal
sem na harmoniko, pijanec je plezal tre-
pak in dvoje mrtrik nog v izlojenih čev-
ljih je strmelo v najin. Prav zares nisem
mekhočuten. Marostaj sem že doživljal zabujni
čas. Ampak ta trenutek... Če bi bilo trajalo
le še malo, bi bil gotovo zblaznel. Čutil sem
... videl sem že, kako se mi približuje klaz-
nost... čutil sem njeno posastvo mrglo sapa,
čutil, kako se mi krijejo njeni kremalji v mozi-
gane... polagoma, premišljeno. Hotel sem
se smejati. Va se nisem smejal. Ne vem za

15.
Kaj da ne. Če na harmoniko sem igral... Jaz
sem igral, pijanec je plesal trejake in dvoje
skrcenih nog v izgledamih čevlji je želo na
naji.... Nekaj časa molke, potem se obrne
za sceno glas)

Agrafena: Ivan, odpi! (Klatcha panya; potem zopet
klatche bolj iz bližine): Bešek! Trapa! Odpi
vendar! Samovar nosim. Pijani vrag!

Ivan: (hipoma vstane, a bolečina ga prime tako, da
skoraj zopet pade na stol. Trenutek se opoteč,
kar ni prime za stol, potem zbere vse moči in
ga odpihne. Ves čas ostane tedaj pomirjeno
pri stolu.)

Agrafena (vstopi; z obema rokama nosi samovar
z velikim čajem in ga postavi na mizo čep.
na mizico.) Pijana mrha! Do smrti se
mora človeka nalticati. Se danes te vjemo
vino. V krcini ti je prostor, ne pa v gospodski
krci. Ob delavnosti se napiti! Letilke niso
osnazene!

Ivan (nizge z mizino pomnožo svetilko.)

Agrafena: Tega mi treba. Tediati od krčme do krčme. ¹⁶ zato
mihi nastavljen! Ne, ne; pravim ti: Zgodna,
do si se smel odpeljati. Za stingo si bil sprejet
in posten denar se ti plačuje. Pet rubljevov
na mesec! Pet rubljevov! Toliko mi sem dobi,
la vse leto, ko sem bila mlada. Ti imaš delati,
ne pa se potepati po krčmah!

Fjodor (se stini na svo moč, da bi se premagoval): Ag-
fena, saj imaš prav, ampak ... prosim te,
pusti nas same.

Agrafena: Same pustiti! Same pustiti! Ivan me sme
ogledati, a jaz imam družiti prijeli za zotni.
Ivan...

Fjodor (se ne more več premagovati. Vse, kar je tla,
čel va se, izbruhne elementarno. Kakor divj
ranjena zver se zakani proti Agrafeni. Z div-
jim besom): Baba, poteri se, če ne...

Marta (stopi naglo vmes): Fjodor! Fjodor!

Agrafena (je bila stenošek kakor okamenela, potem
zavrti in odide jokaje iz tobe): Sasa bi ne bil niti
dar storil kaj takega.

17.
Njista (mirno, brez besedanja): Človek se mora znati pre-
magovati.

Fjodor: Da, premagovati...

Jvan: Arhiv sem prinesel s seboj.

Njista in Fjodor: Arhiv?

Jvan: Dobro sem ga od Bjeldina. - Kako je prišel v
njegove roke, kdo ~~ga~~ je ^{rešil} ~~šel~~, ne vem. Za no,
jasnila mi bilo časa, hitro smo morali obvesti,
ti drage o dogodku in jim naznaniti, da bo
nocojnji splošni tntakaj.

Fjodor: Tntakaj? Pri nas?

Jvan: Da.

Fjodor: Nemara se ti blede.

Jvan: Lmemli smo se, da se smidemo in nocoj tntakaj
to je edini prostek, ki mi omogoča pobeg. Za
trojega očeta ve ves svet, da je gmeren mesim

Fjodor: On ne bo dovolj. In mati?

Jvan: To moras izrediti na kak način. I nasini
gavevi moramo in nocoj kaj skleniti.

Fjodor: Saj venjar poznas starše! Saj so veliki otroci

Jvan: Tem laže se bodo morali vdati.

Fjodor: Morali?
Fran: et morali.

18.

(Ko se to govori, se obrti zidnaj rojst, kakor da se je pripeljal voz.)

Fran (stopi k oknu): In smameo pogacis!

Fjodor (se mu je pridrznjil; prepaden): Kazak!

Fran: Zgadi se to kaj ves nas nact! Arhiv!

Kasja (pride brez sapa, s klovnikom na glavi in obll
cunim plascem): Zdi se mi, da sta oca in maza
ti aratirana.

(Fjodor in Njinta stojita, kakor da jn je
strela zadela.)

Kasja: Pet kazakar jn spremnja.

Fjodor: Kaj se je moglo zgoditi?

Fran: Otvori, ne razbujajte se! Ohiins kri! Zdarj je
predvsem treba peviti arhiv. (Vzame iz velike
tajne torbe ceno mapo). Pozor, prosim. (Fjodor
in Kasja): Ki dva ostaneta jn blizu vrat (Oca
Kasja na desna vrata.) Faz in Njinta stopiva v
laboratorij. Mrazali bodo gostovo: Krištku
roke! Ne nprajtase in storite. Nako se
prikazem jaz med vratmi, zavrtim bom,

bo in zakličem kajatom: „Da se ne ganete, ¹⁹
sicer zletite cela hiša v zrak!“ (Vasja). Ti
pohitijo, čim hitreje moreš, na nti esin atne,
ose mapo Ojtelkimi.

Vasja: Da. A če me vgamejo?

Fran: Tedi aj moras najprej nimiti arhiv. V eno
roko vgameš krambo (mi jo kaže), z drugo
držiš mapo nad ujo in vžges oboje z vso močjo,
jo na tla. Ravno pred svoje noge, tedi se
gotovo razleti v kosce. Ti morate hitro iz,
gimti iz hiše, preden se kajaki zavredo.

Vasja: A ti v kaj te raztrgajo na kosce.

Fran: Vseeno...

Vsotrije: Fran, pristi me tukaj. Ti si vendar izma
najpotrebnejših.

Fran: Neimnost! Jaz moram ostati. Tukaj. Tam
bi se lahko nekaj ponesrečilo.

Vsi: Kaj?

Fran: Če bi se kaj zgodilo, da se ne more odpraviti
arhiv, požženem cela hiša v zrak!...

Spodora in Vasja: Mati ni oče!

20

Fran (dominogre): Arhiv in korespondenca ne sme
biti policijski v roke. Ticer imajo vsa naša orja,
gamizacija v mreži.

(Za sceno se slišijo glasovi, med njimi
jokajoča Agrafena.)

Fran: Torej - mirno kri! (Odide v Mintino sobo.)

Agrafena (odpre izteča vrata na hodnik na steznj;
Ramisov in stotnik Harbinskij vstopita,
vodeča Nino Aleksandrovo izpod pazdih.)

Ramisov (Agrafen): Primakni stol.

Agrafena (primakne; Nino Aleksandrovo posade
na stol. Harbinskij opazi gručico in jo postavi
vi pred Nino Aleksandrovo.)

Ramisov (Agrafen): Blazins! In potem hitro mi,
pravi posteljo!

Agrafena (poljinti Nini Aleksandrovi roko): Mat,
juška! Golobica!

Ramisov (potoža Agrafeno po boki). Pojdi; Nana,
pojdi!

Agrafena (odide).

Ramisov (poletetne pred seboj ženo in ji stobno

postavi noge na prstico.) Nožice so mogle, ^{21.} mogoče,
le! (Steče kožuh in pogni zavije Aleksan,
dvovine noge.) Takto. Ali ti je že bole, mi,
nočka: (Go prime za roke, ditne namè,
da bi jik ozrel in jik pogin.) Ne plakaaj!
(Sam se bori s solzami.) Ne plakaaj, mimi,
ga, prosim, ne plakaaj! (Obrise ji solze z
lica; ona joka brez glasni.)

Agrafena (vinese blazino): Ti, batjinka!

Ramisso (objame ženo in jo nekoliko pritegne,
da dobi prostora za blazino.)

Agrafena (namesti blazino s pomočjo Flarbinskega.)

Ramisso (nasloni ženo na blazino in jo nežno poljubi
bi na čelo.) Ne plakati... je že dosti solza.

Agrafena (odide).

Mina (opazi Vasjo, ki stoji blede in nepomnicar kakor
Fjodor blizu vrat na stani in jima namiga
ne, tako jokajoča, naj pristopita. Fiteca
iztegne roke proti Vasji, ki je še vedno ne,
pomnicen.)

Ramisso (ga naradko prime za rame): Fojdi, Vasja

jenka, pojiti venjar k materi!

Vasja gre mehanično k materi, prime z obema roka,
ma njeno glavo, jo poljubi na lase, na čelo, oči in
nosa, pritiska svojo glavo k njeni in joška.)

Ramsor (se sklone čez stol, kakor da nekaj išče, pa
si obiraj obrise stolce.)

Mina (v solzah): Vasjenka, ti me ne zapusti... Ti ne
odideš od mene... od svoje stare matere... ne
... Ti ostaneš pri meni... do tle ne norem
... da ... da ... Vasjenka... Ti ne odideš...

Agrafena (vise): Batišta, je že pripravljeno...

Ramsor: Pomagaj mi, da jo spravim v posteljo.

(Ramsor in Agrafena podpirata Mino
ni jo odvedeta na leono. Vasja gre za njima,
pri vratih se pa nistari ni ostane v sobi. Ne,
kaj časa molče.)

Harbinovoj: Vi ste pač najmlajši?

Vasja (skoraj orovs): Ja... (se popravi in ponov,
vi blago): Ja... (Kakor da ga je sram te

izpremembe, se postavi in ponovi izgovorbo):
Ja = najmlajši...

Harbinskij (pogleda presenečen vraga in Fjodora, ki se drži resno. V zadregi je, pa se boče pomagati z dovtipom. Sprst ramim hujmarjem): Miki, kor ni zločin, če je kdo najmlajši. (Smeje se, pa takoj prebline, ko opazi, da strumita Vraga in Fjodor mračno pred se.) Vpniotite!

Ramisor (vstopi; dobrodrušno kakor otrok): Že spi. de da sva jo položila v posteljo, pa je že zavnizala in zaspala. Kakor atoga izum, čena tica. To jej bo dobro delo. (Stotnik, kn): Kaj ne?

Harbinskij: Gotovo! Gotovo!

Ramisor: Prosim, sedite venkar, gospod stotnik! (Vasji in Fjodorin): Ki dva sta pa res prava! Miti sedaja ne pomidita! Prosim, sedite bendar! Tinkaj! Kako naj vam zahvalim za tako ljubeznost? (Hiska mi roke.) Ki ste krasen, dober človek.

Harbinskij: Bila je le noja dolynost.

Ramisor: A fanta vam ne pomidita miti sedaja! (Prime Vasji za roko). Gotovo se nisi miti pred,

stavil gospodni stotnik? (Prizegnem ga do
Harbinskega in ga predstavljaj): Vasja, naš omitek,
Vasjenka!

Harbinski: Zelo me veseli: Harbinski; stotnik.

Pavinsor: Teja si morate zapomniti, gospod stotnik.
Na teja bomo še vsi ponosni. Krasne listke pa,
mi ima, čisto te reči. Sicer je zadržal čas zelo
zanemarljivo poezijo.

Harbinski (iz stidljivosti, le da kaj reče): Časi so gnoj
stali. (Se smetlja samo dopadno kakor vselej,
kadar kaj pravi.)

Pavinsor: Prav imate. Ampak hvalabog, v moji
hisi nima to novomolno politično napri,
kovanje me opravi. Moji otovi hvala bogu
ne vedo ničesar o tem. Fjodentka, ali se ne
boš predstavil gospodni stotnik? Sedem,
dar k nam?

Fjodor (da stotniku polno).

Pavinsor: Kemidat je. Tse igrite je napravil 3
ostitko. Ja, da! (Fjodovinj). Ni treba, da bote
bilo scam. Krasen laboratorij ima. Zdej

25.
se kariz veliko iznajitbo. (Zaupno.) Ta prijatelj
ne sme se nič večeti. (Pokazuje na desna
vrata.) Tu ga ne sme nič gledati. Se jaz
ne... Samo naš sluga Fran.

Fjodor (ni seje v besedo, z nerazornim, ničnim smehom
ljajem.) Če človek postane očeta, ki moral
res misliti, da sem drugi Ramsay. (Se
historično smeje.)

Ramsay (se dobroznano smeje z upim, pa takoj
neha, ko opazi, kako resno se drži Vasja.)
Vasja, ne bodi žalosten. Smej se z nami. Mat,
jindli bo kmalu bolje. Seveda ti se bto že in
vesilo, če ne bi bil gospod stotnik... (Har,
kinokemni): Ah, oni se ne vedo, kaj se je zgodilo,
dalo. Ali ste že povedali?

Harbinskij: Ne, se ne.

Ramsay (razno): de pomselite, malo da nas miso
nštreliti.

Harbinskij (nekoliko dobre volje): Ja, da. (Se bohotno
smeje.)

Ramsay: Smeli so nas za teroriste, za atentatnike

26

Harbinskij (u smej):

Fjodor: Kaj pa te je zgodilo?

Pamir (naliva Harbinskemu čaj): Saj poznas
Mittelkino ulico, ~~na~~ ^{na} tesno ulico. Tu ravno
na pred-nam prite cesta kazakov naproti.
Toznik nstari, da bi mogli mimo. No je prav
dobro. Vecina jih je ze povsemo odgahala
mimo, ko se naenkrat mati razbiri in zacne
gbezana klicati na ves glas: „Sasa, Sasen,
ka, Sasa!“

Fjodor: Kako pa je mogla tako naenkrat...?

Pamir: Pri trenotek si nisem mogel razloziti.

Harbinskij: Vecinoma tudi mi nisemo vedeli kaj
da pomeni klicanje. Skozlo smo, da so
nas napadli revolucionarji. Eden je poteg
nil sablja, drugi za njim in vse je sililo
protu vogni. Na sreco sem bil blizu in sem
imel se toliko razsolnosti, da sem koman-
diral: „Koj!“ Trista mi je namrec misel:
„To je vendar bolnica, odgnistite, a blazna!“
- pardon.

27.

Ramšev: Ja, da, resnično. Kakor blazna je mahala z ro-
kami in epomer kričala: «Jasa! Jasa!» Moj
bog, malo da nisem tudi jaz začel kričati.
Kajti ko sem se osvestil, je stal pred nami
Jasa, naš Jasa, v častniški uniformi.

Vasja: Jasa?

Ramšev: Saj ni bil Jasa!

Harbinski (se smeje).

Ramšev: de človek, ki mi je zelo podoben.

Vasja: Kdo pa je bil?

Harbinski: Novi gubernatorjev adjutant.

Ramšev: Resnično! Gubernatorjev adjutant! Pa
bi bil prisegel, da je Jasa. Toda le prvi hip
in nekoliko daleč... Gubi bog! Kakšna
nereča bi se bila lahko zgodila!

Harbinski: Ja, gotovo!

Ramšev: Gospodu adjutantu je je mati zelo smilj-
la. Tovečal sem mi, kaj je s Jaso, da je
pred meseci tako nenadoma odptoval v
inženirstvo, in da nas, svoje rodne starše
niti prošol ni dovoljenja. Ja, da, da,

28.

našnji otroci! Jaka fin, rakločisten moj je
gospod arhondant. Razimel najni je. Smi,
bila sva se mi, pa je del roko meni in ma
teri, a gospodu stotniku (daje Harbinske,
mi roko) je naložil, naj srti, da grilera
varno domov.

Harbinskiy: Ja, lakko ste veseli in lakko kvallite bogu,
da ste imeli te strah.

Ramnsor: Kakšne žalostne posledice ima lakko tak
nesporajni!

Harbinskiy: In pravzaprav žalovahnjete svojo resiten
tudi nesporajni. (Se smehlja.)

Ramnsor: Kako mielite?

Harbinskiy: Zelo groznemu, krvavemu, ki se mi je
vstisnil v spomin menia za vse življenje!

Ramnsor: Ali smem vedeti?

Harbinskiy: To se mora doziveti! Spomin y vojne.

Ramnsor: Tudi ti ste bli na vojni? Moj bog!

Harbinskiy: Ja, pri študentskih.

Spjodor: Kakšen nesporajni je bil to?

Harbinskiy: Moj bog! Kakox mnogo dringth nar

29.

bojivca, ker so se naše lastne ceste pomno
toma spoprijete in vzajemno uničevale.

Pamirsov: Res?

Harbinskij: Linga jeLINGA smatrala za sovražnika
in strahala. Krag ved; tako se je zgodilo.
Je danes si ne morem razložiti. Nekak
demon je vganjal svoje posebne brinke z
nami. Ko se je zgodil nesporazum, je
bilo komaj še deset ljudi živih... In danes,
ko so bajati potegnili sablje, me je zavel
spomin pa sem se osreštel, sicer bi bil tuj,
di jaz (smehljaje) v sovražnem razpolo-
ženju začel smati. Tudi ne bi znal tako
miroljubno sedeti. Tudi mi si prepovedo,
vati spomine (smehljaje) na stare nespo-
razume.

Pamirsov (vni stane prvo).

Harbinskij: Sicer pa je bilo tudi prej, ~~ko~~ sem
stopil v isto, tako kakor da prihaja
nesporazum z menoj. (Gleda triin-
štatis Vagjo in Tjadora kakor ctorek,

30.

Ki hoče dokazati svojo ignorančnost ob
najbližjem slučaju.)

Vasja ni čjodor (izgovarja ga hit svojo tožnrost).

čjodor: Kako mislite?

Vasja: Ne razumem Vas.

Harbinskij: No, (se smeje), da ste sluti-li -
meni ali pravzaprav - moji prijavi
sovrainstva. Se priznajte!

Raminsov: O, gospod stotnik, kako morete se pomis
liti?

Harbinskij: To ^{jeni} vaših obravil ni bilo težko ngenix
čjodor (se nmečno smeje): Kaj ste gledala tako
sovrainno?

Vasja: Resnično? (se smeje.)

Harbinskij (se trdi rasmeje.)

Raminsov: Ne, ne, gospod stotnik. Zakaj bi Vas
moja otroka smatrala za sovrainna?
Teja ne smete misliti; klo bi krivino.
Svoje otroke sem vzgojil jaz. Čemti gnajo
stizabnike reba. Ne, gospod stotnik,
razpoloženja ne pozirate, ki je zadnje

31.

čas v moji kosi. Reviji so strašno trdi.
Četudi le radi nes pametnosti svojih
staršev.

Maja: Oh, papa!

Harbinski (protestira): Ivan Ivanovič!

Ramšev: Ali mi nes pametnost, protestim, porojte
samij, če se n ganjajo take reči radi otroka
ki se tako... tako... vede napram svojih
staršem? Moja žena je že več tri mesece
bolna. Ali veste, da to zgravniki je obnaša
na njo?

Harbinski: O!

Ramšev: Tako si je vzela lastim Dohodk sreni?
Jaj ne, ne, jaj ne! Jaj sem bil v tvoj mi
kraj. Ja, da - Jaj sem: Človek, do let
človek, ki ima tako malo obzira do svojih
staršev, ki je sposoben....

Maja: Oč!

Ramšev: Ki ima tako malo občutka... ki more
... kar na lepem, ne da bi nas prost, odpo
stovati v inozemstvo... ne, tak sin mi reči

moj sin...

Harbinskij: Topolnoma vas rajnmem, toda mladina
ima, prav ker je mladina (u smehlja
sam s seboj zadovoljen) dejal bi, pravico do
priznananja.

Ramnsor: Gotovo. Memi ne more nihče večitati, da
ne priznasam.

Harbinskij: edenim namreci, da je le mladostna zna,
kizelnost gnala vasega gospoda sina v
tujino. Morda ^{vas} je hotel postaviti pred
gotovo dejstvo, ker mi najbrje itak ne bi
bili dovoliti potovati.

Ramnsor: Gotovo mi ne bi bil dovolil.

Harbinskij: To je hotel pripraviti peti mi tam.

Vasja: Gotovo, papa, gospod stotnik ima prav.
Ali naj ne plinesem rajši casice konja,
ka?

Ramnsor: Ja, da, prav imas.

Vasja (koc na leono v laboratorij.)

Ramnsor: Konjak je vendar v obernici. (Toda,
je na levo.)

33.

Vasja: Zdelo se mi je, da sem ga prej videl tam,
Fjodor!

Fjodor (mi pomaga): Da, tam je. Posetl me je
tovariš, pa sem mi ga ponudil v svoji sobi.

Harbinskij: Tuo sim, ne trudi te se. Saj moram pes že
oditi. Služba je kategoričen gospod.

Ramisar: Gotovo. Toda čaka!

Harbinskij (vstaja). Adjuvant me bo pogrešal. Bili
smo na poti v Ralbelega ml. co. Policija
je danes izpeknila revolucionarno gnezdo.

Ramisar: A!

Harbinskij: Najostreje barve. Teroristi! Na gubernatorja
pripravljajo atentat.

Ramisar: Atentat na gubernatorja?

Harbinskij: Da. Upamo, da dobimo z današnjim
napedom pojasnila, kako so hoteli izvršiti
atentat. Gubernator se že nekoliko tednov
ne nja iz sobe. Tudi k njemu ne sme
nikče. Niti strogam ne zanpa. Edinemu
adjuvantu.

Ramisar: Tistemu, ki smo ga danes...?

34

Harbinskij: Ja, le njeun zanpa. Ispitajte torej, da sem tako...

Ramšor: Saj nas počkmali počastite. Prosim vas. Na nepristhen pomenek ob čajni. Ali hočete?

Harbinskij: Hvala kpa. Prav rad.

Ramšor: Ali igrate v kartani?

Harbinskij: Ja, pa še strastno. (Se smeje brez razloga.)

Ramšor: Izvestno! Napraviti bomo torej, da bo prav po domače.

Harbinskij: Tridem gotovo. (Stisne Ramšorovi roko za slovo.)

Ramšor: Torej se cunrah srčna hvala! (Vasja in Fjodorin): Saj spremite gospoda stotnika dol!

Harbinskij, Fjodor in Vasja (olitejo.)

Ramšor (jiz spremi v predstojbe.)

Ivan (pride z desne in se sničē oteroz samovarskih)

Ramšor (se vrne.)

35.

Juan: Mlilsthijini gospod, ali želite čaj tukaj, ali
v sobi?

Ramirov: Vseeno. (Hoče na levo; vidi, da
nosi Juan roko obrezano). Kaj pa Ti je?

Juan: Nič posebnega. Podramilo mi je na
stopnicah.

Ramirov (svetlo): Kihis, vedno sem Ti pravi,
da boš previden.

Juan (lasnaje): Ja, če bi se človek vedno rav-
nal po modrosti svetih. Mlilsthijini
gospod, ali bi Vas smel nekaj prositi?

Ramirov: Kaj pa je?

Juan: Jre namreč za ... Toda, mlilsthijini
gospod, mlada gospoda ne smeta
vereti, da sem vam poročal. Jre
namreč za gospoda Saša.

Ramirov: Za Sašenko? Kaj pa je?

Juan: Saj je bil gospod Saša tako dober člo-
vek.

Ramirov (blazen): Kaj ne? Kaj ne?

Juan: Ja. To pravijo vsi njegovi tovariši.

36.

Ramšev: Vidi, vidi v Kajne? Pa kaj si hotel?

Juan: He, milostljivi gospod... Gospod Sasa je prej imel novo do, da se je vsako leto po enkrat skajal s svojimi tovarisi iz šole, da so osveževali spomine na šolska leta. Danes je fejk dan.

Ramšev (vesel): In zdaj se vrne Sasa?!

Juan: Ne, milostljivi gospod. Gospod Sasa je daleč odšel v tujini! Ampak prijatelji se ga hočejo spominjati.

Ramšev (gimjen): To je lepo. Vidiš, Juan, to mi je všeč. To me zelo veseli!

Juan: Pa sem hotel vprašati, če bi milostljivi gospod kaj in govarjal, ako bi se zbrali trikrat.

Ramšev: Jaz? Starobe! Vi so mi dobro dobi. Tve moras napraviti imenitno. Sam jih popravi.

Juan: Ne, milostljivi gospod, tega ne.

Ramšev: Za kaj ne?

Juan: To je namreč tako: Gospod Vojer

37.
je povabil tovariše sem, pa Vas je hotel
zdaj se le prositi dovoljenja. A po doma-
njem obžalovanju nekem drugemu
milostjivno gospo... zdaj nima sreče
ti; da bi Vas spominjal na gospoda
Jasō.

Rammsor (ginjān): Dobri deček!

Jvan: In tako, milostjivi gospod, sem si mis-
lil: Tam pa nočem jaz. Vi se držite,
kakor da ne veste ničesar o stvari,
ostanete v svoji sobi in jūtri gjntraj
porečete mladim gospodom: Vidite,
otroci, vse sem vedel, pa sem se le
tako delal, da vam napravim veselje.
Tak sem.

Rammsor (vesel): Prav imas. Tako otčinas.
Jvan, Ti si zelo razumen človek.

Jvan: Toda, milostjivi gospod, obljubi mi
morate, da ne mrtete sem, če...

Rammsor: Je že prav. Kaj mislim, da sem
tak, ki hoče mladim ljudem popraviti;

40

ti pats ~ Jasenkovi tovariši! Videti, va-
ga imajo par!

Fran: Ja, da.

Ramnsor: Tako dober je bil, tako pošten & vsa,
kim. Tu to ni res, ker pravijo ljudje, da
je bil brez srca. Ljudje ga ne razumejo.
Ali res misliš, da je otel ~ tujina, ker
je hotel zapustiti svoje starše ~ Mladost
na žepa goznanju, ta ga je gnala ~
inostranstvo. Kaj ne ~ postavit. nau-
je hotel pred gotovo činjemo. To ni
brezsrčno. Naoprotno...

Agrafena (vstopi): Ali mi tukaj gospoda žjo,
dora ~ Lina je postrežek s pismom
žročiti ga bome samo mlademu gospodu

Fran: Gotovo je posel o tovarisev, če morejo
piti. Čas je že, da se zbera

Ramnsor (agrafeni): Prsti ga sem! (Agra-
fena hoče ~ prestopje). Agrafena!

Agrafena: Kaj, kajniška ~

Ramnsor: Daj Franu ključ o strambe

in pyac.

Ivan: Milostljivi gospod, saj mi treba.

Ramisar: To je moja stvar. (Agrafeni): Kje
če mi daš za novej mi vsa nič ostaneš
pri milostljivi gospe! (Stago, itaka,
goraje): Razumeš? Ne ganeš se od
postelje.

Agrafena (malo da ne govore): Badjinska, saj
sem itak hotela tako.

Ramisar (opni strogi izraz, blago): Dobro je.
(Volszi jej roko na rame): Popri, njamaj,
naj prite postrežček.

Agrafena (atpe vrata; postrežček vstopi).

Rabskij: Ali je to mladi gospod? (Volkazije,
stojec na pragu ni presblečen za po-
strežčka, na Ivana.)

Ivan: Mlad gospod prite takoj!

Ramisar: Takojga pošlem. Agrafena!
(Otkaja na levo.)

Agrafena (vrže Ivanu ključice): Tepec, nagmista
(Otkaja za Ramisarim.)

Juan: Ali so že vsi tučaji?

Rabskij: Večinoma. Kako je tučaj?

Juan: Vse v redu. Le lahko pridejo. Tada pravilno.

Rabskij: A stari?

Juan: Vse v redu. Mihi nas ne bo motil.

Rabskij: Torej lahko dam znamenje?

Juan: Se kar da.

Rabskij (vzame govečo svetilko z mize in jo postavi na okno):

Juan (zapre oboja vrata na levi strani in vsakne ključa.)

Rabskij odloži v zakotju vrhno obleko in je zdaj v samih hribovskih, vletih zelo inteligentem. Njuntar pride iz bar, koratorska, Vasja in Fedor skozi glavna vrata. V kratkih razdajah prihaja skozi glavni vhod 20 do 25 mladih ljudi, po 22 do 30 let, v raznih oblikih. Nekateri so pretirano frakarsko oblečeni; drugi imajo raztrgane svišnike in so vletih zelo zane,

43.

marjem: Eten ima Eastniško rimformo,
dva sta preoblečena za kmeta in imata
dolge ovčje kožuhe in povodne škornje.
Eten je preoblečen za pismonoso, din,
gi za redarja, kaznivalce brzojavk,
vožake. Eten prihaja kakor pek s
kôšaro na roki. Tri do štiri dekleta,
po 20 do 28 let v navadnih oparah,
dvinja kakor kmetice. Vsi odhajajo
vihne obleke v zakotjin, na pridejo
v sobo večinsoma v rûbaški (rûški
barvaš. bluzi, ki se nosi čez hlače.)
Med narzocimi prevlati je črna
barva. Vsi stopajo nemi, ta ali oni
po klina z glavo. Splošno vlada med
njima otožna, diskretna pesnoba.)

Djetkin (pogleda večkrat na nro): Kdo je
bil pri Stefkini?

Verbenko: Jaz. In pride.

Djetkin: Malo časa imamo. Nekateri izmed
nas se morajo odpeljati s potrošnim

vlatkom.

44.

Juan: Na kolo Dvorn be gotovo nurgoleto tajnik.

Bjelkin: Torej potrojena previdnost! Tisti, ki jih izžrebamo novej, morajo ne, morda na kak način zapustiti mesto, da bodo varni pred policijo. In kar se tiče Sade, moramo novej skleniti nekaj definitivnega.

McCrych: Na vsak način. Gotovo.

Verbenko: Ticer se nam zgodi kakor zatujic.

Juan: Upajmo, da ie mi prepozno. Zga da, namje afere starega Rammsova z adjutantom.

Bjelkin: Menja ne misli, da bi vsled tega mogli izslediti nas naicht?

Juan: Nemogoče mi.

Bjelkin: G, ne! A kati je je necesa din zega.

Effendor: Česa pa?

(Vsi so medtem posejali okrog mize, ki so jo bili primetniki k zofi, da

45
bi dobili več prostora. Le Bjelkin
ni Ivan stojita, Bjelkin blizu mi,
že, Ivan mi desnih prednjih vraz,
trih.)

Bjelkin: Da se razbrje naš načrt, izga toliko
težkih žrtv, karvo meden se ima
izvisti.

Frjodor: Ali ne zanpas več načrtu?

Bjelkin (brez potoa): Načrtu se, ampak
nam ne. (Gibanje). Vsa znamenja ka,
žejo, da je današnji napad policije,
vsled katerega smo izgubili vse orožje,
tako tiokarnopi tri svojih najza,
neohirejsih tovariser, delo enega
naših najintimnejših.

Glav: Netvomno.

Bjelkin: Trdno sem prepričan, da je izbrak,
lee med nami.

Glav: kateri bi mogel biti?

Bjelkin: Da, ce bi to vedel!

Verbenko: Koga gadene sum?

Bjelkin: Nobenega ni vse. To je najza,

462

lostrnejše. Komu zanjati ni komu
ne v kaj sem lahko tuki jaz. Zato
ne gre, da smo vsak hip lahko izročeni,
ni vedalom. Tja prilemo komu
stak vsi, boki dan prej ali pozneje.
To je vsak opravi s seboj ni je pri,
pravljen. Ampak da ne moremo
ni ne Amens zanjati drug druge,
ni, ker imamo enega izdajaka
med seboj!

Fran: Zdi se mi, da bi bilo najbolje, če bi
se nekoj razmislili svojo skupino.

Nekateri (protestirajo).

Pjetkin: No - ni kaj bi to koristilo naši stvari?

Fran: Da bi se posamno lahko pridružili
drugim skupinam.

Pjetkin: In da bi tako svojega izdajaka vti,
kotapili vorda v se razneje skupni,
no. Ali se prepričan, da ne sedi ne,
mara prav sedaj med nami v. Da
nisem jaz tisti? Ali Ti sam, ali

47

Jodori, ali Lapinčin, ali ta...
ali oni...?

Ivan: Spretnji odob bi moral ukazati,
da se nobeden izmed nas ne postavi
na zanjeno mesto, dokler ne najde,
mo izvajaka.

Jodori: A sada?

Ivan: Zadeva s saso se izvoci drugi skn,
prini.

Pjetkin: To se pravi gacenjati iznova! Zoreh
nova vsta žrtar. Ne, to zadeva mo,
ramo že mi rešiti. Ne, to že izvodi
mo. Menim, da soglasa večina.
(Pritujevanje večine.) Prijatelji, sa,
so moramo spraviti sin. In kadar
ga imamo znanj, se drugo takoj izs
vsi. To moramo riskirati!

Lapinčin: Riskirati smo že dovolj, se mi zdi.

Pjetkin: Kaj hočeš reči?

Lapinčin: Da nam je sada že precej drag.

Z danasnjinimi treni jih je že stiri,

najst tovariser, izmed katerek nam
je vsak toliko vreden kotikor Gada.

Juan (dobroznans): Aj, Ti tepec! Ali gre
za negoro osebno? Saj ves, cenni ga
potrebujemo.

Laprinin: Seveda, ampak...

Juan: Ampak?

Gn. Spielmann: Laprinin bi zopet rad
imel debato.

Vec njih: Zato ni casa novej.

Juan: Laprinin, ali ti rad kaj predlagal?

Laprinin: Svoje statistice hočem pokazati.

Vec njih: Ej, saj ga ze poznamo.

Juan: V svojih statisticem bi bil imel posta,
ti clan karkinega liberalnega dobro,
delnega društva.

Vec njih: Tako je!

Rjellin: Postojaj, Laprinin. Tebi gre pravza,
prav le za lebatiranje. Za to pa
zdaj nimamo casa.

Juan: Prijatelji, zd' se mi, da imamo resc,

49.

vati važnejše reči, nego postinati.
Lapinkinov, "Če" in "ako"?

Većeršk: Da, da. Tako je. Konec debate.

Pjeltkin: Prosim mira! Zda bi imeli droje
končnih vprašanj. (Mm.) Ali naj
se razpršimo?

Ysi: Ne!

Pjeltkin: Ali naj oddamo osvojen ter
drugi sklopini?

Ysi: Ne!

Dr. Spielmann: Zda bi torej lahko zrebamo.

Većina: Da - da.

Pjeltkin: Prosim, prijatelji, načrt akcije
poznate pač vsi?

Većina: Da, da!

Pjeltkin: Na zadnjem sestanku smo že dog
nali, da potrebujemo šest mož.

Vasja: Ne, osem.

Pjeltkin: To smo opistili. Govorj jih je šest.
Zmed teh šestih gresta dva - gots,
no smrt.

Ivan: Najprej izgrebajmo torej ta dva.

(Pritrjevanje.)

Verbenko (vstane in gre ob grobni hišini v zakotje, pa prinese iz svojega glasača kocke in kničmo.)

Rapnikin: Ali so se osterile danšnjih žrter že o' stramle?

Verbenko: Se ne.

Zvan: Ej, to se mora.

Verbenko (~~pretrese~~ⁱⁿ kocke in jih vsige na mizo.)

Djelkin (naporednje polagoma): Aleksam, der je imel dvainšestdeset, Tosta osemnajst, Mita štirin trideset.

Eben: Tinkaj je osemnajst.

Dr. Spielmann: Dvainšestdeset in štirin, in trideset. (Ostramijo tri kocke.)

Verbenko (zmeče kocke zopet v kničmo in jih pretrese. Splošen molk.)

Djelkin: Yaja!

Yaja (vtakne roko v kničmo, ko jo je Verbenko se enkrat pretresel in poslegne kocko.) Ejò dorjèra šter

vilka! (Kratka prava.)

51.

Fjodor (stoji mirno.)

Verbenko (metrese vnovič kocke.)

Vasja (potegne drugo kocko; trinitfalno):

jaz!

Ivan: Ne, to ne gre.

Vasja (mi pokaže kocko): Moja števila!

Ivan: Njegova števila bi se bila morala
že prej izločiti.

Vasja: Zakaj pa? Tega le ne trpin!

Bjellkin: Tudi jaz mislim kakor Ivan.

Več njih: Zakaj pa?

Ivan: Ker je najmlajši in zato pri razmišljanju
pripravljen akcijah najmanj
smelnih.

Vasja: Ne, ne. Izžreban sem, to je dovolj!

Bjellkin: Fantci, tebe potrebujemo de tukanj

Dr. Spielmann: Torej izžrebanimo drugo
vnovič.

Več glasov: Da!

Ivan (zelo razvnelo): Tega mi treba.
Zinji sem jaz.

52.
Vasja: Ti?

Ivan: Da, jaz. (se smehaja). Zadej bi me bil jaz?

glasovi: Zrebat!

Ivan: Prožite venkar, to! Jaz poznam poč naj,
bolje tiste prostore.

Ijodor: Saj jih poznam tudi jaz.

Ivan: Ne, otroci! Ijodor je zabljeni čas vsled raz,
mih peči zelo nervozen. Poleg njega mora
biti glavna kri.

Bjeldin: Ali poglašate?

Meri: Če hoče sam, naj pa.

Vasja: Ivan, varovati me hočeš!

Ivan: Kaj se! Saj te imam prav rad, ampak
to nis ni radi Tebe. Tem manj, prija,
teli, (smehljaje), ker je včasih včasih
ležko, čakati na odločitev (naprav,
vignamene obsevanja.)

Bjeldin: Prijatelji, to bi bilo tako rešeno.
Volitev drugih stvari se izgubi po
situaciji. (Prizivanje) Zdej se
ne naj. Kam spravimo sato? Pro.

33

tor, ki je bil določen za to, je danes zasedel
la policija.

Rapnik: Ali si že mislil na kaj drugega?

Pjellkin: Ja, tako spravim sem.

Fjodor: K nam v hišo?

Pjellkin: Ja.

Ivan: Načrt mi slab.

Pjellkin: To je edina hiša v mestu, ki je varna
policije.

Fjodor: To morate opustiti.

Melateri: Zakaj pa? Zakaj pa?

Fjodor: Ni mogoče.

Pjellkin: Misliš, ker je bil danes stotnik Fukan
Pravzato.

Fjodor: Ne, ampak stari... oče... ne bo do-
volil!

Pjellkin: Moral bo!

Fjodor: Tega ne preživi!

Pjellkin: Nemnost!

Fjodor: Prijatelj! Pjellkin!

Pjellkin: Druge potu nimamo. Ne razni,
mem, zakaj naj bives načrt

34.

spravljali v nevarnost kar. Tvojega
očeta.

Nekateri: Res je! Po politiki zavrača!

Govor (se sili, da bi bil miren, začne mirno, pa
se ne more pomagati ni se skorej zjoka.
Prijetelji, dovolite mi le nekoliko besed!
Pravkar ste me izprebali. V gotovo
smrt... Dobro... Povsem v redu... Saj
grem z veseljem... Gotovo... da se
naučim raznimems... toda oče... dosti
je, če izgubi mene ni potem kmalu
laso... oče... zakaj ga ničiti se
sem... saj... saj je... povsem na
strani...

Juan: Pa nima biti na strani! Če zato se mi
namo zrtvoriti, ker stojijo vsi to dobro
hribe ob strani, sami gledale. Mi
se ne bojnemo za svoje privatne
interese; bojnemo se za vse. Porej
bi morali vsi sodelovati. Tudi on
licer pa preko njega. Mi se nima

33.

mo opraviti na mitlogar. Pridi na nas se n
ozika mbeč.

(Mecina pristujnje.)

Pjetkin: Tako ostane, samo spravimo sem. Tuzas
po noči ni skrbeti se mora, da bo vse pu
pravilno za atentat.

Stepkin (vise).

Pjetkin: No, kaj pravis Ti?

Stepkin (olaga plašč): Jja!

Pjetkin: Ali mislis, da je izvajalec izdal svo
organizacijo?

Stepkin: Že mogoče.

Pjetkin: Tudi načrt s laso?

Stepkin: Mogoče. Saj ga lahko uprasate. (O
kaj s prosto roko, ki jo je potegnil iz
plašča, na Malinova.) Saj stoji tam
le!

(Mecina pristujnje.)

Mecina: Malinov? Malinov?

Malinov (stoji, bleš, nepomičen.)

Stepkin: Ja, Malinov je v obliži policijske.
(Malinovu): Stejevanje ne poma

ga me. Tokaj imam. Črno na belom.

Pjeltkin: Ali je res?

Malinov (mirno, brez strahu, brez besanja ali izgovorjanja; postojni je le čimprej): Da.
(Kratek molk)

Pjeltkin: O Kdaj?

Malinov (kakor prej): O vsega začeta. Dalka ste me sprejeli v svojo skupino.

Fran: Torej je bil denar, ki ti nam ga vsaki prinašal, o policije?

Malinov: O policije že, pa mi bil namenjena kam. Bila je moja plača. To sem kam dajal za take organizacijske namene.

Fran: In sed mi prinašal mišer?

Malinov: Mišer.

Verbenko: To lahko potrebim. Nekaj časa sva stanovala skupaj. Dostikrat je stradal, ker ni imel denarja.

Pjeltkin: Zakaj si torej stonl to, če ne radi denarja?

Malinov (mirno, a s plantecini očmi): Ker vas sovražim, sovražim, sovražim!

Fran: Kas? Kaj smo ti storili? Ali ti nisemo
brižnosti prijatelji? Jabolko krat smo
šiv neravnost, ce je pretela Tebi?
Malinov (skoraj tikaje): Prav zato! Prav
zato! Prav zato!
(Vsaka gledajo začudenno niga ne
razumejo).

Djetkin: Olli je vseje prepričanje drugačno?
Malinov: Ne, saj sem že šest let v organiza-
ciji. Priznava je moje ime Verinčin
ni do lanskega leta sem bil v moskov-
ski skupini.

Spidor: Verinčin? Ta je bil vendar v prejšnjem
restrajstverski obsojen na deset let v
šibelskiško tulinjaro.

Fran: Da, da; ni pred nekaterimi meseci
se je izsmat.

Malinov: To govornico je razpisala policija.
Večkrat sem pač priznival samo,
mor, toda...

Fran: Ti hočeš biti Verinčin?

Malinov: Sem Verinčin. Zgornjstili so me,

57.

a pogoj je bil, da vstopim v službo tvojega oddelka.

Stepkin: Dvisti marmpe. Če to piča zoper Pehe. Verjabin bi morda ne bil pristal

Matinov: Saj se nočem zagovarjati. Stovite z nbenoj, kar hočete, Verjabin sem vam do sereča ne nekdanji. Osem mesecem sam motne peče je vmes... Saj so me dva, krat mičili, pa mi sem izdal besedice. Tudi paznoji mi sem izdal ni'cesar. Ampak hotel sem v in. Že permotne celice za vsako celo! Maj bog, kako sem takrat prepenel, da bi zglaznel! Če bi ti se mi sem mogel tam!

Jan (gongjer): Pa kaj bi nam bil imel prizna, ti vse. Pa kaj bi se bilo drugace izvirilo.

Matinov: To je bil prvi moj namer. A kar zupna mi bilo mogoče. (Kakor v fiksoni ideji). Saj sem moral najprej najti samega sebe. Saj sem se bil izgnat. Že gongjerje v sebe. Potem

pa je prišlo nekaj vmes. (Trese se.)
Nekaj strahovito groznega, kar je bilo
hujše od vseh tih samotnega zapora:
Sovraštvo! Druge, peklenško sovraštvo
da sem skoraj zblaynel. Sovraštvo do
vas vseh, do vas vseh!

Govor mi druzgi: Zakaj pa?

Matinov: Ker ste ili svojo pot staklo brez no,
mislila, preziraje smrt, a jaz sem
se zgrinjal na poti. In čim bolj zmago
slavno ste se izpostavljali najrečjim
mrtkam, tem bolj sem vas zaničeval,
tem bolj dirjal, tem bolj blizno sem vas
soverzil. Krija, krovčana zver se je
zbrinila v meni, ki je dolgo, dolgo spa
la mi je hotela planiti na me, zver,
katere sem se sam notrašil. Saj bi vas
bil najrajši vsakega posameznega
raztrgal (postavil se, kakor da bi
planiti na nje) na tisoč koscev,
napel bi se bil vaše krvi, da bi se
je npryamil. (Zacuden, sam za se)

37.

Dokod je prišla moč, da nisem stonil to,
ga? Da sem se premagal? Ena misel
mi je dajala to moč. (Kakor Hayen):
Zarest, da ste vsi v mojih pokah, da
se igram z Vami, da Vas vsak hip lahko
zadržim, zmečkam kakor golazen,
he, kakor golazen. Vse skupaj z vsem
Vašim junaštvom!

(Kakor Časa sploden molki; vsi
strme vanj kakor okameneli.)

Bjelkin (se zgrzne kakor da hoče otrestit ne,
kaj). In tedaj si nas izdal?

Malinov: Tedaj sem moral. Polscya je silita.
Pokazal sem jej samo lokalo.

Bjelkin: Ah si jej naznanil triči imena Članov?

Malinov: Ne!

Bjelkin: Zakaj si stonil tega?

Malinov (slike o fanatičnem, staraj bled,
nim sovražstvom): Ker sem si Vas
hotel približati za pozneje. To bi
bilo ovsoboljšje. Lásó m stali je
na magri pred ciljem. Tedaj sem

60.

Vas hotel vse skraj izročiti. Krvavim
mi se vam smeja v obraz! (Gorje
se zasmeje)... In potem se Takaj
in strehiti.

Pjelnin: Tako? (Moraj abgabrapi, kakor otro,
ki, kateremu se narekuje kazen): Torej
mi, Malinov, ali ti nam mi hramil
sitnosti, ki zemlja meri čas? Saj
veš, da imamo sedaj malo časa.

Malinov: Da. Pa kaj?

Pjelnin: Ja, kaj izrisi svoj namen?

Malinov: Ja, se ubijem?

Pjelnin: Ja.

Malinov: Klaj?

Pjelnin: Čim zapustimo to hišo. Toda, pro,
sim, kolikor mogoče brez hrupa. Ali
hrčes?

Malinov: Hociem.

Pjelnin: Zate bi bil sicer sanatorij. Toda
preveč veš. Torej, soglasno?

Malinov: Ja, toda Pjelnin me mora vse,
mi ti na peti v temo.

X61.

Pjelnin: Kaj se tu pravi?

Malinov (se nasmeje Steflinovi histerično v obraz): Da je tudi Steflin v službi policije.

Nekateri (vstraheni): Steflin tudi? Steflin tudi?

Malinov: Da, Steflin!

Pjelnin (pogleda pomembno Juana): Trija, sedaj, za Steflina jamčim jaz.

Juan: Jaz tudi!

Malinov: Le v skrajni nuji pogledite, tam najkaj te njegovo legitimacijo.

Vecina (izjemni Pjelnina, Fjodora, Juana, hihite): dopor! Todoraj! Zdesjatec!
(Nekateri mu groze).

Pjelnin: Tvolndajte, prijatelji: Steflin je res v službi policije, toda po nalogu centralnega odbora.

Vsi (olajšani): Hvala bogu! Bravo!

Malinov: Pajno tiskarno - Nerški je ven, dar Steflin izgal policiji.

Pjeltkin: To smo vedeli: (Grišin). Moral je niti
ti svojo pozicijo. (Malinov): Zato smo
že prej in stanovič dingo, ki si jo zdaj
izdal Ti.

Malinov (molči počasi.)

Pjeltkin (Malinov): Prijatelj, žal mi je; od
potovati boš moral sam v temo.

Ivan (ki se je bil zopet postavil k vratom
na lesni spredu): Pot! Nekdo pri,
kaj k vratom.

(Ki obmolknejo. Nekdo prika od zunaj
nalakko, potem tuka na vrata. Krot,
ka prazna.)

Ramnikov: Vasja! Ojpi! Le za trenotek.

Vasja: Oče!

Pjeltkin (Ivan): Tisti ga sem. Obenem
predim, ker imamo z njim.

Fjodor: Pjeltkin, ne zdaj!

Pjeltkin: Taci! Zgoditi se mora. (Ivan)
Ojpi! (Vasji in Fjodoru): Ne
bojter se vendar! Kolikor je le

mogoče, mi prizanesem.

Raminsov (stela zopet).

Jvan (odpre vrata.)

Raminsov (v stari spalnici s'inkuj; ostane na pragu. 'vami): Venčar se miseni mo, gel pomagati. (Zelo n'ljutno). Vidim, tite, gospoda! Se stevostek. Ali smem noter?

Djelkin (urostano): Izvolite.

Raminsov (ki je o'vidno n'cakovat toplejši sprejem, noče pokazati, da ga je sluhin ton neprivjetno zadel): H'jdenka, pred, stavi me venčar gospodom. Ali pa ne, ne, ne. Mi treba. Kaj bi ime? Sadenko, vi prijatelji ste, to je dobro! Prav se, no vas pozdravjam vse. Se to sem vam hotel povedati. Odpustite, če sem vas motil. Prav se vam pozdravjam. Ne bom vas več motil. (Odhaja, pa se abotavlja).

Djelkin: Prosim, ostani te venčar.

64

Raminsov: Ali res ne nadlegujem? Pa to bi mi
zelo neprijetno.

Spjalkin: Ne, celo pričakovali smo Vas.

Raminsov (vesel): Hvala! To me prav mescno
veseli. A zakaj stoji gospođe? Prosim,
gospođa, sedite venkar! Za trenotek
sedem k vam. Ne za kratak trenotek.
Prosim, kar sedite!

Vsi (poseđajo, razin trana, ki ostane kakor prej
pri vratih. Raminsov vti Fridi Malinova,
ki se stoji, da sede in mu rahlo položi
roko na ramo.)

Raminsov: Ja, mladi moji prijatelji, to sem
vam hotel pēci: Nad vse se mi zdi hval
vratno, da ste se zbrali, da se z ljubeznijo
spominjate odsotnega prijatelja... Ne
zato, ker je odsotni moj sin, ne. Ta
medsebojna ljubezen, to povzročajoče
činstvo vzajemnosti samo posebi me
veseli nad vse. To kazali ste mi, da
se mi stoji sporni duh obsedel vse naše
mladine. Gladokni duh, ki mi

me mi sveto, ne prijateljstvo, ne ljubezen
do staršev, ne ljubezen do bližnjega, ki
hoče strogloviti vse naše inške tradicije
in ki mi me ne veja človeško življenje.

Pjeltkin (se nekote zganje, kakor da bi rad kaj
rekel)

Ramšor (obmolitve in čaka na odgovor. Ker
pa Pjeltkin molči, pravi in ljubeznivo):
Prosim!

Pjeltkin: Izvolite, le nadaljnje.

Ramšor: Hoteli ste nekaj reči.

Pjeltkin: Le dogovorite, potem vam odgovorim.

Ramšor: Saj ste hoteli nekaj reči. Prosim,
rečite.

Pjeltkin: Mi posebnega. Le to sem mislil, da
vam naša mladina ni posebno všeč.

Ramšor: Menite, da sem ogrožen part. vase
mi da se zato zadržavam v vsi naši
mladino. Toda prosim, povejte sami,
zanimajte se v položaj očeta, vzgoji,
stalja svojih otrok, ki posvečeni vsi,

66.

ko misel in vsako dejanje blaginji svoj
jih otvora. Tudi jih ne prenehoma nič,
kako morajo živeti, da bodo dobri
hudoje, dobri sinovi domovine! Da
morajo ljubiti svojega bližnjega!
Ljubite, ljubite! Ljubite je tres,
ka hude. Na mej sloni vse življenje
skupnosti. (Skoraj jo kaje). Če jih
tako nič in nič, če jim to ne prenehaj,
ma pridga in ga potem naenkrat
kakšno dejanje prepriča, da je vse
dolga leta zastonj govoril v zrak
... kako mi je potem... kakor
staremu norcu!

Malinov (ki sedi naproti Raminsov, vsta,
ne, si preobere roke ob mizo, se nagne čisto
to k njemu in mu zasika v obraz):
Saj veste nič drugega! Kar nočem!
(To se zgodi tako nenadoma, da
strme vsi kakor okameneli pred
se, tudi Raminsov. Malinov str,
mi z blazno otročevostjo Ra,

mršavi naravnost v oči. Trenotno
molči, potem zakriči na ves glas):
Lasa je venčar v jecí! (Grižba
se zgane.)

Yecina (skoci, razpajena nad Malinovo in,
na nože).

Ramisso (ves zbezan, jokaje): Kaj pravi?
... Kaj pravi? ...

Malino (zakriči): Yjecí je!

Ramisso (pade ves potrt na stol): Yjecí?
Yjecí? Moj lasa? Ali je res?

Pjeltin: Zál da je.

Ramisso: Zakaj pa? Zakaj pa?

Pjeltin: Ker živimo na Ruskem.

Ramisso: Od kdaj pa?

Pjeltin: Tri mesece.

Ramisso (joka): et jaz... a jaz sem mi
delal krivico... tako krivico...
sojenu šavenki... tako dober
je bil, tako blag... (Yasji jokaje):
Kdo pa so ti?

Pjeltin (hoče nekaj reči).

Vasja (ga proseče pogleda).

Malinov (završči zopet, naglasnoji vsek glog): Pe,
karisti! (se nagloma nasmeje).

Pjellkin (Malinov in zelo mirno, s samostrekom v roki): Če daš le se glas od sebe, Ti požerem
kroglo svoji glasu.

Malinov (se glasu nasmeje).

Verbenko (skoci mednja).

Raminor (se istrasen in mahnje za korak in gle,
da trepetaje, kakor in plisen otrok, okoli
sebe): Tm, v moji hiši? Tm moji otroci, so
vedeli, kdo da ste?

Pjellkin (vstane mirno samotkes): Vasi otroci
so člani naše organizacije.

Raminor (istrasen): Ali bi otroci?

Vasja (koe stopiti k Raminor in, da bi mu ne,
kaj dejal.)

Raminor: Proč! Hy pred mojih oči! Tm, Tm
usi skrupaj! Tm, pravim! Osi tej prvi
iz moje hiše!

Gjodor: Oč!

Pjellkin (porine Gjodora lahko na stran):

69.
Le pusti! (Ravnšev in mirno, a da bi
in kajoral, a z glasom, ki ne tipa ingavo,
ra): Ivan Ivanovič, pogovite se z
pomoč, kakor se morete in znate. Mi
smo teroristi, to se ne da izpome,
miti.

Ravnšev (puzkiperava).

Bjelkin (blago a kategorično): Prosim, osta-
nite zdaj pri miru. Zdaj govorim
jaz!

Ravnšev (je vsek kategoričnega tona tako pose-
nečen, da takoj absolutne ni gleda na
Bjelkina bolj redovno neza in strahom)
V svoji hiši ne tipim tega! Kaj imate,
te iskati v moji hiši?

Bjelkin: Prav to sem vam hotel razložiti. Poli-
cija nam je zasekla lokal, pa ni šlo duri,
gače kakor da smo se zbirali tukaj.
Gre za šaso. Osvoboditi kvicemo šaso
iz hiše.

Ravnšev: Ni treba. To poskrbim že sam.

Bjelkin (se dobrotno nasmeje).

Ravnitor: Sam grem k gubernatorjevemu aršinu,
tamtudi. Pozna me prav dobro. Zabl bom
saso. Vi ste mi zagrejali otroke.

Pjeltkin (mirno): Ali vas hvate ograditi?

Ravnitor (hrupno): Kako se druzete, da mi
postkate to?

Pjeltkin: Vrnite poti ne bi imeli. Pa vam tudi
ne bi nič pomagalo - če bi vam sploh
mi dopustili. Vi živite v obliki pa ne
poznate naše policije. Ta vas pošlje na
skrajni v tibi rijo. Vas z soprogo in z
otroci.

Ravnitor (omahne si rti): Moj bog, kaj sem za,
grešil, da me tako mučijo?

Pjeltkin (daje to ravnoem znamenje za odhod):
Ti ne pomaga jok in lotok. Saso spua,
vino mi iz ječe.

Ravnitor (jokaje, se soglasen s to mislyo): Kako
mislite to izvršiti?

Pjeltkin (ga pogleda; ginyen ob tako veliki
stroški nainosti, mehko): Pripravi
smo se, kar je treba.

7.
Ramisar: Ali se bo posrečilo?

Vasja: Gotovo, oče!

Ramisar (pritegne Vasjo niga poljubi):

Pjelnin (toplo): Gotovo. Da to smo že poskušali.

Ramisar: Ali pa mi nevarno?

Pjelnin: ehe, ne.

Ramisar: In kdaj mielite, da se zgodi?

Pjelnin: Že v treh dneh.

Vasja (odhaja).

Pjelnin: Tazno po noči ga spravimo sem.
Poskrbeti morate, da ne gre taša
soproga ničesar.

Ramisar (joška): Moja žena!

Pjelnin: Da ne nastane krup. Najbolje
bi bilo, če bi poslali fisti dan tudi.
Agrafenno provč.

Ramisar: Da, to se lahko zgodi: K sord, s
nikom.

Pjelnin: Da.

Malinov (sedel potrt sam sprejaj na stolu)

72.

Verbendo (stopi; ko mi da Pjeltkin znamen-
je, k Malinovu ni mi položi roko
na ramo.)

Malinov (ga pogleda, vstane ni gre počasi
k vratom).

Ravnso (stane Pjeltkinu jokaje roko):
Torej sem vam vendar stane kri,
vico.

Pjeltkin (stiska Ravnsovni roko; ope se
za odhajajocim Malinovim, sto-
raj otzno): To se ne more v žir,
Geyu ni kdaj tako natavino
dognati.

Drugo dejanje.

Toba kakor - prvem dejanju. Tudi se
 Okna so zagrnjena. Ivan na desni je
 nekoliko odmaknjen od stene, na yem leži
 Vasa. Poleg njega sedi. Njuna na stolu
 in mi poklana. Dčas do časa ledene
 obkladke na celo. V naslonjači - bolj
 proti sredi - sedi. Ravnator; potit in
 Top strmi preste. V osprejji na levi
 spi Verbendo na tleh, z glavo na glavo.
 Na mizi bledca, malo priro
 svetilka z zelenim senčnikom.

74.

Njenta (gleđa nekaj časa a strani Ramisov
potem se nji približuje): Morali bi
nekoliko leči... spocit se...

Ramisov (jo gleđa topó in nemo).

Njenta (niti boja rosa): Ga, lezite, lezite...

Ramisov (se molči).

Njenta: Paziti morate na se radi gojce in
otroka.

Ramisov (kima otožno): Moja žena...

Vasja (zastoka).

Njenta (stopi k Vasji in niti da nor obklada
Naenkrat zazvoni hróni zvonec, niti
no in kratko. Ramisov zakriči in
skvči na noze. Rabstki pomoli glav
skozi deona vrata. Njenta daje Ra
miseri znamenje, naj bo niren. Ni
postniajo. Zapet zazvoni zvonec
trikrat zaporedoma; prvič slabo, drugi
gič močno, tretjič zopet slabo.)

Njenta: Eden naših. (Rabstkin): Paziti; a pa

Rabstki (pravi nekaj nerazumljivega v
laboratorij in odhaja potem skozi

sobo.
Ajnta (pristopi k Rammsovni, ki ves trepetaj,
blago): Prosim, pojedite venkar v svoji
sobo, ležite.

Rammsov (s slabim glasom): A Jasja?... (On,
kaže za čim na laboratorij.)

Ajnta: Čim se Jasja pravi, vas pokličemo. Prosim
pojdite, prenaporno je za vas... tiker
ne jokajte! Bodite venkar moč...
prosim... vsaj ležite, če ne morete
spati.

Jasja: Oče!... Oče!

Rammsov (stopi k njemu): Kaj je, Vasenka,
hribček?

Jasja: Prosim, očka... spij' se!...

Dr. Spickmann (maha, desne. Na sebi ima
dolga zdravniški plašč): Ja, da, Ivan
Kamovič, vsaj za pol ure morate
leči... saj se govdite...

Rammsov: Toda Jasja! Ali mi več nevarnosti,
ti? Ali se mi ničesar več boji?

Dr. Spickmann: Prav nič... Jasja sploh ni
bl v nevarnosti. Kaj mi oè ne verja,
mote?

Raminov: Saj je bil otrpjen kakor ali mrtva
riča, ko so ga prinesli! Prej je vse
življeno! (Glas).

G. Spielmann: To je le neinen opija, ki ga je
moral dobiti.

Raminov: Ali mi ne bo škodovalo?

G. Spielmann: Ne, ne. Prav nič ne. Prinegam
vam.

Raminov: Ali ga smem vsaj videti? (Hoče
na lesno).

Spielmann: Ne, ne, tega ne smete! Lahko bi
ga zbridi. Zdag' mora spati.

Raminov: Saj tom čisto mirno.

Spielmann: Ne, ne, tega ne boste mogli. In če
zbridite doo preden je čas, mi lahko
škoduje.

Raminov: Pa naj bo. Saj se pač kmalu sam
zbridi.

Spielmann: Približno - dveh urah; spicete se
dostoj. Dajte da Vas spravim v posteljo.
Vaša žila nikakor ni v redu.

Raminov: A tedaj me gotovo popljuje?

G. Spielmann: Ja, da, na vsak način! (Pridi,
te! (Ga odvede na lesno. Raminov
gre brez volje).

Mjnta (zamenja Vasjo obklaver): Ostani te
kakor ste. 77

Pjeltkin (milit iz prevoja v dolgem razstega,
nem kméckem loznuh; tega odlozi,
pozdravi Mjnto in se skloni nad
Vasjo): No, kako je? Pojde?

Vasja: Da.

Mjnta: Se miho ležati noče.

Pjeltkin: Vasja, pazi na se. Ljudi Te zelo potke
bujemo. Ljudi te je menda tujal
neč žrtov nego smo misliti.

Mjnta (vydihne): Da, resniens!

Vasja: Ali imas že vesti, kaj se je zgodilo z ostari
lini?

Pjeltkin: Ne. Misli sem, da dobim Steffina
že tu kaj. Tem le toliko kotikor ti,
da imamo štiri mrtve in enega ran
jenega (pokaže na Vasjo). Gjador
je mrtve. Ivan je mrtve.

Vasja (stoker obinpan): Ivan!

Pjeltkin (odložno): Ivan! Ivanova izgubta je
sogla.

Vasja (vydihne): Da more imreti tak clovek.

Njinka: Pa na kakšen način! (Zombos si je še sam napolnil.

Pjellkin (meško, a nekam ponosno): Pa je bila tudi eksplozija primerna! Na ksoč koscer ga je moralo raztrgati!

Vasja: Ah!

Pjellkin: Vendar je bilo dobro da je bil tam. Če bi dovoza nervoznost bi bila kmalu vse pokrvarila. Ivan je vedel, kako bo.

Njinka: Spodaj je bila smrt odresenje. On ne bi bil mogel dolgo živeti ob taki stvari na prstih.

Pjellkin: Torej Gjodor, Ivan, Kaprikin in Levic.

Njinka: Yes, Levic mi je bil najzaprav najljubši si v skupini.

Pjellkin: Imas prav. Otok je imel veliko občin, tek, da ga mora božati.

Vasja: Kaj ne? In koga je pogledal s svojimi velikimi očmi, mi je bilo, kakor da bi se moral opravičevati... radi nečesa daljnega, neznanega... kaj ne?

Njinka: Lepi oči je imel! Tako globoko!

Vasja: Neke meške, nema gošča je bila v njih.

Pjeltkin: Tudi sam je bil vedno tako nem. Le gro-
stihotal je. 79.

Kaoja: Da, da, ni čez je izpregovoril le besedico,
so se nim dovolje oči!

Pjeltkin (vydihne): Eh da... zdaj je mrtov... (se
okrese). Pač bi vedel, kaj se je zgodilo z
Mikolko? (Rabskemu, ki se je vrnil iz
prezobnja). Ali me je kdo zastreljal?

Rabski: Nič.

Mjnta: Zakaj se zamisljaš samo za Mikolko?

Pjeltkin: Bojim se, da bi bil pridel iz Kazakom

Mjnta: ^{in vohar} Ali ti bi bilo jn bde, če bi ga bi izstrelil
Pjeltkin (enostavno): Ja, njegova roka nima
moči. Vmnikah bi gotovo ne priznal

Rabski: Zato smo se vendar znebili, da se
izstrelil, kdor se ne more rešiti.

Pjeltkin: Kdo se, če je imel časa? Zelo ne,
roden je.

Rabski: No, naša skupina se je posteno
stajala. Mikolko nas je prouzgal

Mjnta: Mislim da komaj dvajset.

Rabski: Ne več?

Pjeltkin: A lani, ko je naša postanova

Maja: Osem in šestdeset.

Bjelkin (opazi, da na steb ležeči Kerbenko ni pokriva, pa ga skrbno pokriva s svojim krznlom. Med tem govori): Je njema - osem in šestdeset.

Njinta: Torej Komaj v enem letu petinštirideset izgubljenih. Malce mnogo!

Bjelkin: G; otroci, kaj žirimo, da moremo izmirati.

Rabokij: Le da se osvobodijo. Sada jih je do že (računa) skupinaj ot mi otroci - osem, najot.

Bjelkin: A zdaj ga konim vendar imamo (gotov je zdelom, obrne se k ostalim Dobrosotnikom). Res sem že ne potrpim živ. Prav bi govoril s fantom!... Nikar ne glejte kakor pogrebeci... Čudni ste res. Cele mesece nimam dunge skrbi, kakor da spravimo la, so iz ječe. Zda je to kaj... pa...

Njinta (osojno): A s kakšnimi žetvami.

Maja (zastoka)

Bjelkin: Eh, ne stokajte, otroci. Lovljima

mo razlogov, da smo lahko zadovoljni,
Spielmann (puste z leve). 21.

Pjeltkin: No, kaj dela?

Spielmann (sodritno): Leži na glava.

Pjeltkin: Kaj v Plaku?

Spielmann: Ja, res otorel je v boleti. Volge
se mi kar cede. Te brezglasne solze
zadajo srce.

Pjeltkin: Ti, o kom pa praviš prav govoriš?

Spielmann: No, o starem Pamišovi.

Pjeltkin: Do vraga! Za laso tem uprašal.

Kaj imate vedno s tem starim otro,
kom?! Gu vernante ste imeli portu,
ti, pa ne...

Vasja: Pjeltkin, prosim te!

Pjeltkin: Gleda, zdaj gre res za različne reči,
karkor pentimentatnost sinega do,
jeneta, ki misli, da ni žigjenje me
druzega karkor prjetne manco.
Torej - kako je s laso?

Spielmann: Kaj karneje čig eno mo se zbridi! Dali so
mi prevč opija. Lahko bi se bilo zgor
diti, da bi se sploh ne zbridi.

Pjeltkin: No, ta bi bila lepa!

Spielmann: Klinek je pa že povsem nevtrahiziran.
(Zopet zveni kakor prej: enkrat, pa 82
trikrat).

Rabskij: Gotovo je Steflin. (Ostaja v pred-
sovj).

Pjellkin: Ali ni dobro, da bo takoj sposoben za
akcijo?

Spielmann: Brez skrbi!

Pjellkin: Izvršiti ji moramo še danes do polne.

Spielmann: Gotovo. Prav zdajvo spi.

Steflin in Rabskij (mudeta iz predsedja).

Pjellkin: No, kaj je?

Steflin (odlaga veko obleko). Takoj!

Pjellkin: Kako je mi veter. policiji? Me in m,
Givoga?

Steflin: Dobro se ne.

Pjellkin: Ali imajo iz Kijeva že imamo na
znanilo o aferi?

Steflin: Ja, da, tako v splošnem. Valoziti
so mi poizvedbe.

Pjellkin: Torej poizvedinj kakor se sp. dobi!

Steflin (se otožno smelja): Ja, med poiz-
sem pa že vzel justranji list.

Pjellkin: Ali je kaj v njem?

Stepkin: Misem ga še mogel citati.

Bjelkin: Tokaj! (Stepkin mi daje list. Bjelkin
kin isto na prvi strani.) Eje pa je

Stepkin: oster brzojav!

Mjnta (~~glavica~~ druge meštem, ronecane 'ne
okruh in ingane svetilko. Testo pri,
kayk nirkhota jn tranga svetlo ba.)

Bjelkin (obane list):
melmann gleda Bjelkin (ez ramo v list):
Tokaj: Nova pridignost revolucionar,

Stepkin: Da. Tokaj (Cita): "Nova pridignost
revolucionarjev." Bej terorista iz Ki,
jerske jece." (Rabaki; Stepkin in Mjnta
se postarijo okrog njega. Tazja sede
na divani.) "Z njega nam brzo,
javljajo." Ter vceranjem je v jet,
maki volimici in ml revolucionar,
nar, ki je bil že več let zaprt. Tceraj
so ga imeli zinjtraj pokopati na polu,
pabiden, do katerega je iz jece le par
sto korakov. Za strajo je ato pet
oboroženih vojakov. Sprevid je bil
že pri pokopabidenem yidni, ko se
je nenadoma gacnil glasov pok.

24
Nastala je velika gnevnjava, vojaki
so hstrelili; bliznja poljska patro,
la je prihitela in čez par sekund se
je nekoliko oseb ~~valjalo~~ valjalo v krov. Mh.
če mi vedel, kaj se godi! Če le tu je mi,
mila prva zbežanost, so opazili, da je
izginila preprosta krsta z mrličem.
Ktore si mi mogel razlagati dogodka!"

Stepkin: Verjamem.

Rabokij: ~~Rabokij~~ videl te obraze!

Pjeltkin (čita): Če le po poročilu in jelo se je
prijazna stvar. Nasli so mrliča, ki
je imel hti po kopanju, mirno ležee,
ga v solniski postelji - - -

Spielmann: Kajpada, kričal bo!
Pjeltkin (čita): "Toda drug jetrnik, ži v clovek
je izginit v solniskice. In sicer tidi,
ki zagonečni jetrnik, ki so ga revski,
clonarij zadnje tri mesece že nestrans
skindali osvoboditi. Dostej'rac brez
nipeka, a z izgubto mnogih tovari,
ser"

Spielmann: Kako genjans!

Rabokij (Pjeltkin): In je drug brzojav.

Pjeltkin: Da. (Čita.) Tolerje je ntremla

preiskavo.
Stepkin: Čujmo! Čujmo!

Pjeltkin: Klajti zgoditi se je moglo le s pomočjo
jetniškega oslobja. Zagovor se ima
razlagati tako, da je bil begunec na
mesto mladiča položen v kusto, revolucionarji
pa so nepavli sprevodili v zgodnjo
njavo Dnoš-kusto.

Spielmann: Prebrisanje glance!

Pjeltkin (čita): Tolčija dela kar more, da bi do
bila begunca zopet v roke. Zlasti zato,
ker vse kaže, da gre za razno revolucionarjsko
onarsko osebnost. Činjavice ne bi bili
revolucionarji igrali tako neravne
igre. Zdi se, da ga nimajo potrebnije,
jo za kakšno zaroto." (Korčije):
"Pri večrajšnjem spopadu je osem
čludi izgubilo življenje."

Njita: Osem?

Pjeltkin (čita): Torej vojaki, ostrije revolucionarji
narji in en vodja.

Maja (vztrije): Torej zopet osem čludi!

Stepkin: Tolčija pripravljena za danes pogrom!

Čet (razn Pjeltkina): Pogrom? Ali je gotovo?
Ali ves gotovo?

Stepkin: Ja, vse že pripravljajo. Razmik je. 86.
člen procesijo!

Bjelkin (zamisljen): Kaj es?

Stepkin: Ja.

Bjelkin (premiselnje nekaj časa, potem enostavno): To ni posebno prijetno.

Stepkin: Ne posebno prijetno.

Bjelkin: No da, prijetno pač ne more biti.

Prelmann (razmišljen): To so slabi dostigni! Tudi so pogromi le (ga oponaša), ne posebno prijetni, ker gre za žide, le za židov, sko kri. Sicer -

Bjelkin: Stoj! Stoj! Zvo heneč gospodov! Če opravimo današnje afera in pri demodu s celimi črepijami in jecsi, otvorimo stari generalno debato o židovskem vra, davnih splah in o Tebi posebej.

Prelmann: Ti si nepoboljšljiv!

Bjelkin: Kar ti že naj lahko povem, je to, da si idiot. Židovska kri! Saj dobro veš, da nis pogromi sedaj namenjeni le židom, ampak vsem našim inteli, gentom - karlor nas imenjujejo. Meni da pa ne trdi, da steje in vsa inteligenca same žide? Toglej rajši, kaj

87
dela Gaja, če ga ni voja ustati?
(Mielmann hodi v laboratorij; v tem
se Opro vrata ni Polevič porine iz
predsojca velik krmens kosuro v sobo.

Mielmann ostane v sobi.)

Polevič (za kosom, se v predsojci, tako da se
vidi le nos.) "Zvošite svežih zemelj?"

Pjetkin: "Kaj Te vzemi!"

Polevič (ustopi oblečen kakor raznašalec
krmeh): "To stori kmalu! Malo da me
mizo zapli z zemljami vred."

Pjetkin: "Zgrešno sem Te daroval, da ne hodi
sam. Stefan naj ti bil del, Teboj."

Polevič: "Saj je del. To je bila moja sreča. Na glav-
nem tignu se je primagal pijance pa
na jive in mrtve zahteval dve zemlji.
(Potegnji iz kosa častniški plašč in
informatno izročil beloga pogrnjala).
Moj denar je: Dve sveži zem-
lji za moj denar! Niskal je kakor
zaboten presiček, da so hribi Opira,
li olona in par poličistom pri galopu
rabo. Na srečo se je Stefan začel pre-
tepatv z njim, medtem sem se izgimil."

Bjelkin: Tristo vragov! Stefan ima sferični
načrt. 88

Rokvić: Tega mi je še pravčasno vtaknil v žep.
(Gaje ga Bjelkinu, ki ga ogleduje.)

Rokvić (Stefkinu): Po nileci se potepajo vsa,
kovastni, pogromski krateri.

Stefkin: Ja, da; danes to je lahko nevarno!

Spielmann (vzame častniško in knjigo mi jo ogleduje):
Bojim se, da bo presklapna...

Bjelkin: Naj bo. To nič ne de. Naj pa obleče
kaj pod rjō. Kakšen mi je zgraj obraz?

Spielmann: Zelo soj bled.

Bjelkin: Trdi to nič ne de. Ali se je sicer kaj
izpremenil? Zgraj?

Spielmann: Mislim da ne.

Bjelkin (Njūti): Ali imas slike mi sobi?

Njūta: Dašino?

Bjelkin: Ne, arhivirano.

Stefkin: Jaz jo imam.

Bjelkin (gre k desnim vratam): Pokaži!

Stefkin (gre k levi): Ti jo imam.

(Spielmann in ostali stopijo k
vratam laboratorija. Odpro pa
primerjajo slike s svojim laso).

89.
Njinta (gleda na fotografijo): Čisto je venjar!

Stepkin: Ja, da!

Njinta: Ja more biti človek tako postal človek, kni!

Prelmann: Če se pa natavineje pogleda -- vidiš, tu -- brada je vse drugačna. Prav, zaman tudi ništa.

Njinta: Ej ne, le poglejte oči na okroglost!

Prelmann: Oči pač.

Njinta: Tudi celotni strah je enak.

Prelmann: Saj ga se zbirate. Naj se napi!

Bjelkin (zapre vrata): Na vsak način se je priroda enkrat zmislela nekaj pametne, ga. (Oglevni je sin krog in plase.) Ja, sink, nja do velike presihka. (Stepkinu.) Plavca ne bo smel sleči.

Stepkin: To ne gre.

Bjelkin: Zakaj ne?

Stepkin: Vplavci ga ne puste v gubernatorjev kabinet!

Bjelkin: Zakaj ne -- aržintant?

Stepkin: Ne, ne. Jostovs ne!

Bjelkin: Sam si dejal, da se aržintanti mi tre, ba javljati.

Stepkin: Sveča. Ampak to verdar ni mogoče,
da bi v cestnem plašču prikojal v kabi-
net. Opazilo bi se mi vrag bi vzel vse.

Bjelkin: Ne sliskaj hišarica na steno, sam ne
pride. A potrebnjemo ga! Eh, saj si jo
zabul na program. Vidi, nikdar se ne
sme go domgati. Program nam to izvrsti,
ne poslušaj.

Mielmann: Prosim te, Bjelkin, pristi take fraze.

Bjelkin: Ali se Ti zopet kajline etična žal? To
grom povzroči pač nekakšno nemira v
gubernatorski hiši.

Stepkin: No - pa?

Bjelkin: Gubernator bo kakor na tujni lokali
na vesti. A tujitank je pri četal. Naen-
krat se pripelje kočija v galopni; ad-
jntant, naš delegirani. Sasa Ramison,
plane kakor gar iz kočije. Straža pre-
zentira. On preskakanje stopnice. Tse
je razbrnjemo - mitec nima časa. A ce-
pa mi je res zelo porobon. On plane v
prosojje ni pride v gubernatorski
kabineti.

Stepkin: Imas zopet prav.

Mielmann: Pravzaprav res. (Vidi ostali pri-
90

Pjetkin (Tujnjajo.)
 Govorilo imam, prav. Povrhni nam prha
 ja de v priid, da se ne bo oprazilo, ce bo
 sada razbirjen. Celo nmedno bo; saj
 bo razbirjen.

Vasja (pomosno): Sada ne bo razbirjen.

Pjetkin: Naj veza Trzja, pomosni Rimljan!
 Komaj sprede, ko zadoni glasno in pre
 cej dolgo hromi zvonec. Nekaj Esse
 molit. Lopet zagromi, glasno, netko,
 hko sekim neprenehoma. H leve
 plave Ramisov v sobo.)

Ramisov: Polcija!

(Trajno zvonenje.)

Ramisov (pohiti k vratam laboratorija)

Pjetkin (Ramisovi): Prosim, ostanite mi
 mi: (Mjiti.) Ali se more odkod pogled
 dati, kdo je zgnaj?

Mjita: S koznika. (Pohiti vanj, Rabskij
 za njo.)

Pjetkin (daje Polericu znamenje, naj odpr
 vi kos z uniformo. Poleric hoce
 to storiti.) Tociakaj! (Kzame plad
 iz njega samo mes, pa ga vtakne

v žep. Kolevic položi v njem formo v kos,
jo po krizi ni postavi kos v zakotje h
Klavdiji.)

Dzelkin (zbridi spečega Terbenka): Terbenko,
Terbenko, po koncu!

Terbenko (sebe zaspan in si menca oči): Tje

Dzelkin: ^{smo.} Zanima postaja pred hišjo.

Terbenko (zaspan): Zbridi me, kadar bo mo tam.

(seže.)
Njita (se vne iz predsojja): Agrafena je.

Dzelkin: Če te nam je treba! Kateri vrag jo je
pripredel?

Ramisso: Oprite jej! Nisti-te jo noster. Moja
žena ji bo gatterala, kadar se zbridi.

Stepkin (Dzelkin): Kaj naj se stori?

Ramisso: Noster naj se jisti.

Dzelkin (ne da bi pogledal na Ramisso): Sam
vrag naj ve, kaj je stari?

Ramisso (gre npladen tih o Dzelkina k
Vasji in počene pri njem.)

Stepkin: Dobro bi jej bilo, da napravi žrnav
svoj pa nam nahnjota policijsko na
glavo.

Dzelkin: Stari mrcini bi bilo že podobno. (Ker
prenehoma zvoniti). Njita, oprite jej!

(Njinka ostaja). Tu jo prihrzimo, ⁹³ d...
mi vae mi krajn. Kain se ne sme p...
fr. (Verbenko) Gorej po koncu, Verben...
ko! Smo ze tam. To koncu!

Stepkin: Tistiga!

Pjeltkin: Vstati mora. Verbenko, policija je zaplenila
arhiv!

Verbenko (skoči na noge, povsem zbrambjen): Arhiv!
a kaj je s Lajo?

Pjeltkin: Po pomaga signur...!

Verbenko (ga zaenkrat pogleda): Kaj je, Lajo?

Pjeltkin: On stoji se spi.

Stepkin: Nič mi, le temeljito se je hotel zbrambiti.

Verbenko: Kraj te vzemi!

(Za sceno se stiri Grafena)

"Zvonim, zvonim..."

Pjeltkin: Njegova stara mati je prišla.
Grafena (se priklaje na pragn in gleda v čimbr
naskrog): Jjjo, Marija in Jožef! (Opa,
zi ranjenega Lajo na divanu in plane
k njemu jo kaje in kriče): Vasjenka,
batjinka, goskobick, srček! Kaj se
Ti je zgodilo...? Batjinka, batjinka,
bog se nam ti! Batjinka, kdo Ti je
storil to? Vasjenka, ljubček!...

Ramnosor (stoji v bližini ni si vrše sätze).
Gasa (se pritaže na pragn. Zelo hladje. Obraz mi
je blede in mrtva (karkor mrtvi čev).

Ramnosor (pohiti k njemu): Sasenka! (Ojame ga
ob joku in smetn). Sasenka, ljubi moj!
(Vsi so ginjemi).

Agrafena (obstane karkor iz lesa, potem plane k Gasi
pa mi jokaje poljubuje roke in ga po risto
pokrižuje. Vsi strskajo raskotni in ginjemi
roko, ki jim je Gasa daje s topim mirom,
karkor da v njim skriva globoko nočtam.
jo bo test.)

Gasa: A k meni noče priti?

Sasa (se mi približuje brez besede; poljubka se.)
Sasa (jokaje): Sasenka, ljubi moj brat!

Gasa (se opira vsokrog, nemirno, a brez radovednosti,
ti, karkor da mi je vseeno, kakšen bo du,
govor): Povejte mi, kako maryapar mi,
hajam sem?

Pjetkin (se glasno nasmeje): Satan, sam Te je
osebno prinesel.

Agrafena (Inplasaena): Satan!

Pjetkin (se nasmeje).

Agrafena: Ne govorite tako! Anti krist je
mesti. Se danes ga prepove pravoslavn.

Bjelkin (se vedno smeje se): Kakšna nenumnost
pa je to? 95

Stefkin: To gram!

Agropena (se ob tej besedi spomni na nekaj in
hoče oditi: Mozi prednja vrata.)

Bjelkin (z jej zaostri pogled): Tam?

Agropena: Križ napravi na hišne duri, da
mi tujkaj žido.

Bjelkin: Nenumnost! (Zažvižgi Agropena) "V
križinjo pojedete in tam ostanete."

Agropena: Kdo pa ste Vi tujkaj? Kaj imate
tu v kavarati?

Bjelkin (mirno, kategorično): "V križinjo gres,
te, tam ostanete, na mir besedi! (Gre
mirno k Agropeni, jo priime za roko
in adreče k križinjskim vratom;
poznigne štirti, naj pazi na njo.)

Raminsov (razburjen): Česa se predizneta?
"Moji hri! Laša! Laša! Kaj mol,
čis! Ali tpmi, da se mi pogaja? Turje,
nim očetri, ki je skoro zglasnel v
ljubezni do tebe?!"

Bjelkin (mirno): Ah, nič se tam noče pogaj,
Ti, toda prosim Vas, pristite nas z gaj
same. Govoriti imamo nekaj o Lašo!

Raminsov (sope): Ne. To presega vse meje. Lda

sem gotovog tam! To može biti! Tim
vnu! Ticer... ticer grem... pri tej pri
či k gubernatorju.

Bjelkin (jako mirno): Prosim Vas, ne skrivite to
ko. To pot pokriva že Gasa.

Ramisso (ne razjume): Kaj? Gasa?

Bjelkin: Ja, Gasa si bo (pregleda na zemno nro,
ob enajstih do vohil, posetiti njeza eto
celenco.

Ramisso: Ja... (zhipoma se mi njasni). Ah.
... Gasa naj izvrsi atentat zoper guber
natorja!!

Bjelkin: Njemiliste -- da.

Ramisso (pregleda mirno sedecega Gasa): Oh,
oh! (Zarya roke, pi pili lase in parde
potre na stol): Nemiljeni bog! Zakaj,
zakaj tako z menoj? Zakaj ravno z
menoj? Zakaj mora biti Gasa?... Ah
Gasa... Saj ste mi vzel že dosti...
Tjodora so mi ustrelili. Vasja je...
gena mi in mira... Zakaj tako...
zakaj... zakaj meni... zakaj može
mi Gasa... Nemiliste se me ven
(Zariti).

Njinte (stopi k njemu, komaj zažignje jok): Ne,
milite se vendar trih kinas... Bodite

vendar tako močni, da ziterijete kaj čisto
krivtvari!

97
Yasja (se s teško miško priplazi do Rammisone)
Oče, oče, saj imam vendar čas vsi dan,
ko rudi! ... Tako rudi... pa moramo pre-
tepeti... saj gre za božjo čenost, za člo,
nešto!

Rammisov (ilki tise in tise).

Yasja (ga hoče božajci posmiriti.)

Bjelkin (stopi k čaši; ki sedi še vedno nepomično
na stolu in opazuje dolgoke kakor brez
misli): Žal da ti nisva mogli prihaniti
tega. Tolikva nam je gačnji hip vrlu
v naše prostore pa smo se morali spavati
ti sem. (Kaže na Rammisone). Se že
posmiriti. (Ga ogleduje): Bojim se, da
ti bo linforma pes preveloka. (Stopi
do kosa po of'enski plase): Tomerito!

Sasa (majje z glavso).

Bjelkin: Oče nisi imamo se Casa; eventualno
bi se se popravit... Točaj...

Sasa (odklanjajoč majje z glavso).

Bjelkin: Ne budi otrovji!

Stepkin (Bjelkinu): Pristi g'raj to, saj g'ede
dost. Casa!

Bjelkin: Wimmrod! Zakaj bi ~~ga~~ ne pomeril

Zdaj? (Zvenjga mi in forme).
Sava: Ne oblečem tega.

Pjetkin (se smeje): Kakšnim obrazom to nosi-
vi! (Dobro država): Tepec! V tem or-
natu venar ne prideš do gubernatorja!

Sava: K gubernatorju ne grem!

Pjetkin: Kaj?

Pjetkin (osupel): Za ne izvršiš atentata?

Sava: Ne.

Pjetkin (intrašen): Kaj je to resno?

Sava: Da.

Ki (se spogledujejo poltr).

Vasja (ki se je bari z Rammsonom, opazi
strah ostalih; intrašen): Kaj? Sava
noče izvršiti atentata?

Rammson (pozorno Savi): Ali res? (Plane k Savi,
si in mi pobjami in smelom poltr,
bije roke): Sava, moj Sava! Kaj sem vedel, da me imaš rad. Vedel
sem, da ne strah tega vzjemim
očetru. Vedel sem, da, da! (Ostalih)
Zdaj imate! In noče. Leci se od vas.
Ne več noče imeti opravkov z Vasjo,
mi naerti. Vedel sem, da me ima
moj Sava rad. Sava, moj Sava.
Ka!

Pjetkin (porine Ramirova na stran): Zakaj
se braniš?
99.

Lada (yelo parno drino in mirno): Ker nisem
sodelovat pri naši norosti.

Pjetkin: Norosti? Naši norosti?

Lada: Ja!

Pjetkin: Kaj se to pravi?

Lada: Ja nganjate nepotrebne krvave brste.

Stefkin: Ob pamet je prišel!

Lada (raeno drino skomizgane).

Pjetkin: Kaj se to pravi?

Lada (molci parno drino).

Pjetkin: Oskolaj imas tako nazpac?

Lada (molci).

Pjetkin: Tri sto vagon! Idgorosi ven dar!

Lada (molci).

Pjetkin: Saj si ven dar sam potanovil nazpac
s organizacijo!

Lada (mirno): Kaj pa?

Pjetkin: In zdaj se Ti je iznenemiti nazpac
in?

Lada: Ja.

Pjetkin: Kaj pa?

Lada (molci).

Pjetkin: Vjeci?

Sava: Ja, v samotri celici.

Pyetkin: Tam, ha, v jeci, si spoznal, da so to
le trake?

Sava: Ja. Vene tanke!

Vasja (obzpan): Ti miho, da ne miolimo
zaras? Ja se le igramo?

Sava: Ti se ne igrate! V namni se igra.

Vasja: Z namni? Kdo se igra z namni?

Sava: Vase, clovestvo!

Vasja: Clovestvo - kako memis to?

Sava: Moloh, ki se mi vsi gameseni getrijeti.

Vasja: Moloh?

Sava: Ja, moloh clovestvo, v cigar krep,
gibiblezni koprcate.

Vasja (brez diha): Torej h. h. clovestvo por,
raznik cloveka!

Sava: Taj je!

Vasja (izobintne iz njega): Ampak kako...?
Clovestvo smo namdar vsi skiraj:

(Tri tjevanje.)

Sava: Mi? Ali jaz? Ali Ti? Ti? Ti?
Nemara Ti?... Saj se hocete vsi
getruvati za clovestvo! Kdo je to,
rej clovestvo? Mi! Misteriozen
"chi" ki se pred vsakim posa,
meznim javlsec v skrovicce, a nas

vse skupaj davi in žre —

Bjelkin: Neumnost! Lastna neumnost!
Navsezadnje se bojujemo vsi zase, za
svoje interese, za svoje prepričanje! Kdo
hočemo mi!

Sava: Kaj sploh morete hoteti? Ali mi kr,
vzločinstvo Vasoga, clovestva "kisto,"
kar Vas seriva drugje proti drugemu,
ni Vas zani, da se vzajemno mesarite.
Ali miso te vase, "kdeje", "mioli", "pe,
pričanja" gantke molokone.

Bjelkin: Ka to meta prišeno polje ne grem za
Tebog. Kar je onkraj garufje meje, mi
nic ni mar. Zaj - hscem! To je gsto,
no. In v stremljenju, da nesmičim
svoje hotenje, da zastavim zarje vse
svoje moči, je game popolno gado,
voljstro. To mi gbuje ~~veselje~~ ^{radost} v boju
in za boj.

Sava: Radost, vtati v lastni rami. Bolecins
omamiti z bridkejšo bolecins. Utopi:
ti bolecins - bolecini. To je radost, ki
vam jo daje moloh. "Prasajte venjar
gndi, kaj ^{im} je dalo življenje. Toda
vsakega vpravajte posamezno; brez
pic. Karar jih je več skupaj, za,

102.

vste z očmi por čenčajo z globokimi glasovi kaj
o človeštvu (z mehkejšim glasom) o tem hladnem,
neridnem fantomu, ki so ga utverjili v njih pes,
niti možgani. Le posamezno jih vprašaj! To,
glej jih, v oči jim poglej, opojene od bolesti, v
diše, ki jih je razpril obup! Le nastencino poglej,
kako jih pobija bol in jani, kako stolaajo tepeni
skopi življenja, kako jih bica grozno rejanje
skoloha in bica, da se napadajo in mesarijo in
izkandajo vstopiti lestus bolesti v tujih boleci,
nah. Le nunciti in tyinciti, ker so sami ryun,
ceni in tyinceni!

Pjellkin (kriči): Glej vendar desetra, kakršna so, ne pa
v svoji glazni perspektivi! (Tudi se, da bi bil
guvernerji, pa se nuni ne posreči prav.) To, ker mi,
povečanje o človeškem jatu, se pa č vjema. To,
da vrok je vse dringecen, vse dringecen vrok!
Prav tega stasnega jata se hočemo obverovati.
In če ga ne moremo obrniti sami od sebe, mi
knšamo vendar, da bi obrarovali. hidi, ki so
nam bližni, ki jih ljubimo. Svoje brate, sestre,
ocete, otroke, svoje bližnje, prikolnje gene,
racije. Taka vendar, to je rač človeštvo!

Ali rajnmes, da se bojimo za to človeštvo!

Sasa (skomirgane): Če bojite se dalje! Elleni nič ni mar.

Raminsov: Saseulla, mi ti nimmo nič mar.

Sasa: Ne, prav nič ne.

Pjeldin (z oštrimi nisti; zvišja glas): To je nekaj drugega.
Seveda. To - je nekaj drugega!

Raminsov (olampn): Ali Saseulla, kaj venjar praviš? Ali
Ti nimmo nič mar? Kaj, Tvoj rodni oče? Tudi ne
Vasjenta, ki je ranjen radi Tebe? (žoda) Ka Giodor:
Ustreliti se je dal za te! In vsi Tvoji tovarishi, ki so
se žrtvovali?

Sasa (skoraj hudoobno): Torej, stari, ali naj umrjem obentat?

Raminsov: Ne! (zakriči kakor blazen): Ne, ne! Ampak o,
no je oče strašnejše! Monitjem bog!

Pjeldin (poryknša prijeto vato z aringe strani): Preca je, mi s
jatelj, da se ne začneja svetovna zgodovina se le mi
Tebi! Ali stojimo že sredi boja in tu se pravi, breviti
sojo kso.

Sasa: Čemni?

Pjeldin (se nasmeje): Čemni? Da Te ne bi batjinskimi žandarji
prav preveč božali.

Sasa: Saj se jim itak ne nite.

Pjeldin (nekoliko olajšan): A kako? Ti drommo o naši.

zmagi.
Sasa: Kaj je vseeno, če zmagajo žandarji ali pa ti. Vsi
hočete venbar kuo: kumisti meue. kaj ne imidem
Molohin na noben način.

Bjelkin: In zato?

Sasa: Zakaj naj bi se nim oče vistakeje zalladit v žrelo? Tome
pride že sam. Čeun bi mi pitrauil pot u

Bjelkin (vskipi): Do vraga, pozablil si popolnoma, da smo te
komaj pred 24 urami osvobodili in ječe ni da zadoh,
tuje mi glaj, pa te polseija pograbi in obesi.

Sasa: A ti? Kaj nameravate ti z mano?

Bjelkin (in sebe): Praga, to je venbar nekaj drugega!
To storis venbar...

Sasa: Za človeštvo. Za koga, menis, mi položit krovnik
zavsko okoli vratu? Za koga mi bo dal dritovnik
na vesalit zabuje posvecenje? Tridize človeštvo!
Tjrhono človeštvo! Vse človeštvo (fey vobim na
vesalst.

Bjelkin: Tosti nezvisla! Ti si nam zereyan. Mi smo te
osvobodili in ječe.

Sasa: Ali sam vas protil zato?

Bjelkin: Protiti kakorkoli. Zdej nprisis atentat, sicer,
sicer...

Sasa: Sicer?

Bjelkin (beem) sicer ... vzeun ta samovres (polozi samo,
pres na miyo) pa se ustrelil pri tej vrsci. In...

Sava: Čemu? (obrnjeno). To potkubi je tako druzi! 105.

Bjellin (obrnjen): Naj velja Tvoja! (Pograbi samokres in pomeri proti Savi). Zanjikrat Te vprašam! Ali greš ali pa Te ustrelim kakor steklega psa! (Drži samokres temo pred Savo).

Sava (okominjeno): Mro prejdi popneje!

Bjellin (više samokres proč): Za te je norivnica!

Sava: Mogoče. Tvoja tas vse tudi.

Bjellin (stisno besen): Čujes, Sava, ne goni me v obrn! Radi tebe se jik je toliko žrtvovalo - zdaj greš ali pa (sope) poženem vsa hiša v yrak. Z vsemi, kar nas je. S Tvojim očetom, z tvojo materjo, z vsemi.

Sava: Tam prej se konča Tava trpljenje.

Bjellin: Ja boš tako! (Gloče v laboratorij)

Stefflin in Spelmann (nisi ne glome. zastonjka pot ni se bovi, sta z vjidi.)

Plamincor (pote obrnjen na kolena; proti nebi): Uly bog, nisnil se me... zakaj meni to?... Moj bog, ne kaj, miš me tako! Bog, ne uniči me tako! Ne kaj, ne kaj... bog, če ne... udaj!... če ne, Te nekolnem...
(Česte iz daljave prihaja žvižganje in tulenje terne uniojice.)

Njinta in Agrafena (planeta iz kuhinje v sobo.)

Njinta: Pogromci se vate po cesti. Črna stotinja!

Sava (bolj zak): Moloh je prihaja.

Agrafena: Že meganjajo antikrista!

106.

Bjelkin (kaže na lažo, z zavolklim glasom): Zdi se mi,
da sedi tukaj pravi antikrist.

Agrafena (se pokriva v strahu, a ko opazi Ramirova na
tleh, plane k njemu in vhti. Glup narašča in se
približuje. Nisi se zvedetanje pobitil oip v soj
seščini.)

Stepin: Rešite se, sicer nas masakrirajo vse. Tu je vrak
in por gaman.

Njinta (kaže na vrata na desni): Iz one sobe se pride v
klet.

Bjelkin: Dobro. Pravite tudi Ramirova in Varjo tja. Tudi
uniformo in orožje. Jaz in Terbenko nastopava te
čas množico.

Spielmann in Rabstij (odvetar Ramirova).

Rolevič (vzame povsem nemoečnega Varjo in ga odnese.)

Agrafena (hiti obšpana za njimi.)

Njinta: A Pavla?

Bjelkin (besen): Pavla ostane tukaj in bo pogromcem prej
daval o svoji filozofiji. Morde ga masakrirajo ter
dej z večjim inžitkom.

Njinta: Bjelkin! (Glup je že prav blizu; obližjo se klasi
na pomagal; vmes krik in zvižganje.) Pavla, prid!
nemar.

Pavla (maje z glavo).

Njinta (obšpana): Nočem se rešiti?

Pavla: Ne. Nočem se izrati manca z Molohom.

Pjeltkin: Strašen si! (opjdivendar! Dihal Te raj tuga na
Kone. 107.

Čaša: Kdor je žil določiti oči, se ne boji ničesar več.
(Knožica se stisne že pred hribo. Kamen rez bipe
dve ožpi ni parče v sobo.)

Čaša (se ne zgane.)

(Z leve se stisne Nina Aleksandrovna, ki kliče
z bolnim glasom na pomoč.)

Pjeltkin: Na Golnice so pozabili! (Njhtki): Pojdi, spravi
jo v klet. S tem že opravimo. Pomagaj, Verbenko!
(Doloži Čaši roke križema na klet in ga izroči
Verbenku): Tako, spravi ga v klet. Jaz gredim
dotlej pogromce. Čaša, moja žalna beseda!
Kadar bo pogrom vsi kraj, izvrši atentat.
Tve je že pripravljeno. Stefkin Ti razloži vse,
če ne bom več živ. Naprej! (Verbenko odhaja
s Čašo, Pjeltkin pobrzi k oknu.)

Trjetje dejanje.

Kleti podoben prostor. Skozi zamračeno tino pritaja rdeči
 obraz požara in oblina kroo polovico prostora s krvavo,
 rdečo svetlobo, dočim je drugo polovica temna. Tinkaj se
 opazajo kamaj obrisi vrat do druglega, globokejšega
 prostora: Korajzi na levi, tako da je spodnji del ob,
 svetljen, druge stopnice navzgor. Na najnižji stop,
 nici sedi Sava, nprirajoč obraz v roke in stemi z
 nepomičnim, globoko bol izražajočim pogledom
 predse. Na desni bolj spredaj sedi Mina Wlexson,
 skorna na nizkem gaboju. Ob nogah joj čepi Tazja
 na tleh. Levo v sredi kleti Agrafena in neprenehlo,
 mo polglasno molči. Radi prednjega dva sedi Ra,
 vrisov s prestrižanimi nogami na tleh in potoč,
 ga opetko skoli sebe v krog, pa se za nera,
 žimljivo pogovarja z njo in živahno, a ne
 pretirano gestikulira, kakor da se jezi nad
 tem ali anim kosom opere. Za scena se nepre,
 nehoma drinja zamolkli zvonenje kakor ob
 požaru. Presnplivo živizganje in druge tujen,
 je, vmes posamezni pridnjeni klici na pomagaj,
 dravanje vzor, tuj pa tam posamezen strel. Tiv,
 calka resitne drinžbe. Kot bi glasovi pristajajo po,
 mešani in zamolkli v klet. Takogre nekaj časa.

Ramšor (govoreč z opetko): Nikar, nikar. Prosim te. Prav lepo te prosim. Mami se me vendar. Saj se mora vendar imeti nekoliko obzira na starega potrtega moža. Pravim ti: ne ma, pam te videti. To ti ti moralo zaobstorati. Gopred oči, pravim! (kriči) Gopred oči! Je sem gospodar v hiši! Ali sem gospodar v hiši ali nisem? (Plane po koncu, Niini): Torej, ali sem gospodar v hiši ali nisem?

Nina (ga tolaži z glasom, zadržanim ad solza): Le, veda ti!

Ramšor (kriči): Zakaj se mi toraj rogajo? Zakaj se mi posmehujejo?

Nina: Mami se vendar. Ni hre se ti ne posmehuje. Le natančno poglej, saj je le opetka!

Ramšor (prepičan): Opetka!... (Moli in gleda opetko, naenkrat se namreče, pa se začne jokati, ihteti): Kaj se vendar ne smeje! Prosim te, peči mi! Saj sem vendar star, potrht mož. Niivka, ali nemara nisem star, potrht mož?

Nina: Da, da, mami se! Gaj, leži malo!

Ramšor (potolažen): Pa se mi ne bo več rogal?

Nina: Ne!

Ramšor: Ali ti je obljubil?

Nina: Je.

Raminov: Ali ve, da je bil gospod Moloh (bliženo se
smetljaje) pri meni ... da me je posetil.
110.

Nina: He.

Raminov: Gjinbeznir gospod, gospod Moloh (tako
plečkaje) ... Gjinbeznir gospod!

Nina (ga boža in plaka z ušm. Tekaj časa se stori
ke ušm ihtenje, zametko zvočenje, bagefe,
vino zbranje molster, rožljanje rožnega
venca. Čez nekoliko sekund se stori skopi lino

Spielmannov glas (pridrženo, prenašeno): Verben,
ko, Verbenko, podvizaj se venjar! (Sklopil se
je zanj čez lino tako, da pada senca njegove
glave v klet.)

Raminov (se intrasi in počene pri nini, nič čez
vetja).

Nina: Mi bi mi: Moč se ne bo!

Spielmannov glas: Verbenko!

Tvoja (stori z veliko težavo nekoliko korakov pro,
ti opritini v drugo prostoro) Verbenko, pod
drizati se morai!

Verbenka glas (zaton iz drugega, praznega prost,
tona voblo kakor iz grota): Takoj, takoj!

Njinta (pikiti iz drugega prostora pa navzgor k
lini): Takoj pri te. Če nisimo gotovi:

Spielmannov glas: A polibite. Traka sekunda
zattera etovsko življenje. Kaj dela tava.

111.

Njinta (se ože na Jaso): Te vedno sedi nepomično in ne da glasi od sebe. (Se hoče hitro umiti.)

Vasja: Njinta... Njinta... Ali: Tam ne morem pomagati.

Njinta (blago, stopi k njemu): Ne, le ostani pri miru, dokler se ti ne povrne moč. (Pohiti v dno, ji prostori.)

Agrafcha (glasno moli): Sveti, več gori v nebesih, in, mili se ga, in mili se njegovega trupljenja... on mi križ... jaz sem ga dožila... on mi križ, in mili se ga... odvrni od njega gor, je...

Stri se, kako se držejo vrh stopnic vratu kleti, počono nameščen zaklop; Spielmann stopi na gorenje stopnice in spusti vrata za seboj: Tak sekunt, dokler so vrata odprta, poplatka radica svetloba oden, čez stopnice se izteza dolga Spielmannova senca. Zvošenje ni droži hrup iz dajha, ve se strši gloneje. Čim se zaklopijo vrata, je pa vse kakor odražano.)

Spielmann (nipehan, malo da se ne zgrindi): Folgo ne morem več penšati. To je grozno; poslušaj, šaj klice na pomoč, viditi kako tam gori mas, to, pa morai tu stati brez dela, ne moreš pokriteti tja. Verbenke, viditi vendar! Ha, kaj traja tako dolgo? Fridi, če ne greš sam. (Opazi nepomičnega Jaso in vpraša

112.

Tasjo (z očmi).

Masja (mi odgovarja z obširno gesto).

Verbensko (pohiti iz drugega prostora, s čelo v ro, kak. Plavč ima na sebi; a razoglar je.) Trih!
Torej...

Njanta (za njim): Ali ti ne sla z Vama?

Verbensko: Ne. Ostani! Pomagaj, da se izvri' drugo.

Spielmann: Sojdiva torej! Tujina! (Pohiti z Ver-
benskom po stopnicah. Slisi se, kako driga-
ta vrata. Kakor mej se zlije svetloba v
prostor in slisi glasni hrup, a ko zalspint,
ne zaklon, je zopet odrezano.

Raminov (objame kakor otrok Nimo z obema
roklama).

Nima: Nmiri se! Nikč ti ne sto v glege. Saj so
sasčnkori prijatelj.

Raminov (potočazen): Sasčnkori... prijatelj...
(Strmi v Sasč). A zakaj me nima več rod v
(Leze k Sasč). Zakaj me nima več rod v
me nočes polgnbiti?

Sasa: Strmi brez sočutja v očeta. Nmiri se, da se težko
promagnje, a ne zgame se.)

Raminov: Bojim se ga... bojim. (Obegne k Nimi)

Nima (ga pritegne k sebi.)

Ografen: Molite, matjnska. (Kaže na Sasč). Zvelj,
čanje njegove duše je v nevarnosti. Hči sobe

Mina (se pokriva): Za božjo usljo!

Agrafena: Ga, anti-krist!

Vasja (Agrafen): Molci! (Materi) Ne postivaj je.
Nemisel je, kar govori.

Mina (obirpana): Kaj pa mi je vendar? Zakaj se
di že od večeraj tako, pa ne govori mi se ne
gane ...

Vasja: Matjina ... mi ni ...

Mina: Ali je hrid na me ...

Vasja (se zvesehem oklene te misli): Ga, matjina
ka!

Mina: Zakaj pa? Kaj sem mi storila?

Vasja: Ne, mati ...

Pjellkinov glas (prihiti): Njinta, Njinta!

Vasja: Njinta, Pjellkin te klicē.

Njinta (se prikaze; proti hini): Kaj je?

Pjellkinov glas: Vzemite obročila kolikor k mo,
rete pa polbitite v mesto. Zinjstvo je
strašno pijano krvi. Pogrnici masaker,
rejo vse, kar jim prikaza na pot. A po,
dvigajte se! Tobji mi Miska!

Njinta (zakliče v drugi prostor): Misko! (Chite)

Misko: Kaj? (Tride): Česa je treba?

Pjellkin: Teči hitro k Steffinu. Torej mi, da
moramo načrt o Jasu definitivno opuš,
biti. Naj mi takoj naznan, če ti se dal

atentat izvršiti drugace.

114.

Miloš: Ja.

(Svetlo naglo se pripravljajo Mirta in ostali revolucionarji na odhod in pobite navzgor po stopnicah. Vaja jih prosi, naj ga vzamejo s seboj. Ne da bi pazili nanj hite vrn. Za, klop ostane nekoliko sekund odprta, slisi se močnejši klop in zvonenje. Zaklop se zapre.)

Vaja (skinja z veliko umiko po svet stinski splegati po stopnicah.)

Mina (ga opazi in hoče k njej.)

Ramirov (oblene njena kolena in je ne izpusti.)

Mina: Vaja, bodi vendar mirna!

Vaja: Ne morem, matjnska!

Mina (boža Ramirovino lasi. Vaji): Kaj pa hočeš?

Vaja: Gor, matjnska, gor k Gintem... poma, gat... Matjnska, pomagati se jim mora. Ne smo se dopinčati, mati... Mati... po, magaj mi... gor... rezervati...

Mina (obirana Ramirovin): Zyrnisti me!

Ramirov (glavno ihte): Strah me je! Istani pri meni!

Mina: Agrafena! Agrafena!

Vaja: Pomagati se jim mora... Matjnska...

Mina (v brezmočnem obirju): Sasa, ne pmsčaj ga vrn. kmurli ga bodo. Sasa, diži ga.

115.

Saj je tvoj brat! Zag nočem ničesar od tebe
a rjenu pomagaj, svojemu bratu! Ne
pusti ga! Ubijajo ga!

Sava (jo debelo gleda s sitno bolestinim obrazom, a se
ne gane).

Vasja (je preplezal tri stopnice; stoka): Mati!... Ma-
ti!...

Mina (je, vlačéca Ramisova na kolenih za seboj,
s sitnim tridom naparila dva koraka k
Agrafeni): Agrafena, pomagaj mi vendar!

Agrafena (vsa zaplakana): Matjinska, saj roma-
gam, saj molim boga!

Mina: Pusti zdaj molitev, pomagaj Vasji!

Vasja: Matjinska, tega ne prenesem! Moram gor.

(Hrnp se je približal. Šrbi u glas in pehane ženske,

ki jo preganja herna množica trileca, kričeca,
grizgajoča. Množica teče na kletjo nimske,

ne, tako da padajo črne slance naglo se men-
paje v rdeče oborjani mostor. Najmejena, pe-

nyth več, pa vse množice, tako da je oder te-
mostek ves teman. Šrbi se le hrnp preganja,

palcer in obirni šrbi preganjane ženske.

Škrat na to se ženska nekoliko dalje z
zadržim kričem zgrudi. Naenkrat ušrbi
hrnp. Šrbi se le ustli in farci zvoza in
Agrafenino zebanje. Ramisov je vpristo

216

Mimo ni gledal v levi kot. Nina kleči poleg
Agafene in moliti njo. Vaja leži brez misli
na stopnici. Sasa sedi nepomično kakor
prej, le da si je v drugi deseti zagrebel prste
v lase. To dolgi prsti se slisi s ceste pijan
glas mimoidočega razločno tik ob hini):

Glas: Mrlja je bila tuda kakor podgana. In ml
sem jo v gobec, ona pa (oprasnaje): "Dajte
mi živeti!" Živeti hoče, takta mrlja...

Sasa (plane pri teh besedah po koleni in pokrži par
stopnic navzgor. Nagloma se pa ovesti in
primo čvrsto za stebel kakor da se nprira
nekomur, ki ga vleče proč.)

Nina (se nepote pokrži). Ha božji voljo, kaj mi je

Sasa (ki ga Nina glas popohroma ovesti, se
lito obrne, hoče izbruhiti nekaj, kar ga
neposredno davi, pa se le parlastično nasme
je ni sede na prejšnji prostor.)

Agafena: Matpistka, molite, molite!

Nina (nasno pogleda Saso): "Kaj se godi z njim?"

Vaja: Pustiga, mati... pustiga, strašno tpi...

Nina: A zakaj? Zakaj vendar? (Stopi skorej kakor
v strahu k Sasi in sede k njemu). Saj enka,
kaj Ti je? Ali si bolan? Kaj imaš gor
nas? Kaj sem Ti storila? Povej vendar!
Jaz ne vem. Povej vendar! Popravite ho,

cim, Sasenka!

197.
Sasa (z blagim glasom, polnim nasmehom): Saj ne ma-
reš popraviti!

Mina (vesela, da je venčar odprl nista): Tac, Sasenka
... pač! Vse porisnim. (obatačuje se):
Kaj sem pa zagrešila? Torej, Sasenka...
Torej mi venčar!...

Sasa (ne odgovarja, le z nemo boleščjo jo gleda).

Mina: Sasenka, nobene krivice se ne zavedam. To,
govori se venčar z nami. Morda se ti zdi rec
drugace kakor je. Morda nam delao kriv-
vico. (obmolkuje).

Sasa (molči).

Mina (si ne re pomagati): Kakšen je moj greh? Kaj
sem storila?

Sasa (zakrici naenkrat, kakor da se hoče rešiti blag-
ne bolesti): Najstrašnejše! Najgroznejše!
Ti si kriva mojega prepljenja, le Ti! Ti!
Ti! Ti! Ti!

Mina (se potroja): Sasenka, bog s Teboj, Sasa!

Sasa (neha, odmgne resigniran pa jo dvakrat
kolazilno potroja in roki.)

Mina (brzdsko ihti).

Ramsor (plaka, skriv v svojem krstu).

Azrapena (jebra nazlo in vroče svoje molitve).
(Zamolkuje govorenje)

198
Goda (si strikne z obema rokama penci in strmi prdece)

Mina: Kaj sem Ti pravzaprav storila? Prosim, pomej mi se. Tode dobro, verjemi stari ženi, to de dobro. To razjasi marsikateri nepravilnim.

Goda (z jej strme - obraz): Ali tudi ta peklenski nespro-
rajim tam ginaj? Tudi ta divji mitovski
ples tam ginaj? Jla? Kaj? ... Ali naj ^{skočim} ~~gledam~~
še jaz v ta strahoviti foliim? Kaj? Jla?
Ali naj? (Kriči na ves moč, obupan do
blaznosti). Toda ne, ne, ne grem! Nočem!
Nočem! (Kriči proti tlemi). Ne grem! (Ja
že govornim ob tem, ne grem! Oh, da bi bil
že blazen in da bi ne videl voja tega!

Mina: Vzemiti se venjar mene!

Goda: Vzemili! Vzemili! Da bi se bila Ti nemičila
mene pa me v zibelki gadišila, zadavala,
postrelala, raztrgala na kosce, morden in da,
la, da sem grastel - tem peklu, v tej bolesti
žepni blaznosti, na tej neymiselni in brezko-
ristni umičilni gumi! Delaj, gday pokoro!
Thpi z menoj! Thpi z menoj! (Noč ga za-
pničajo, glas mi slabi, izgubi ostrino in se
izpremeni v ihtenje; opstecè se.)

Mina (za objame in postegne dol).

Goda: Ne, nesi Miva. Mitè in kriv... to je
najgroznejše, da trpimo vsi... Tako

119
strašno... tako brez greha ... brez vzroka
... da živimo... živimo...

(Dolga parča. To cesti gre mimo prijamec in
poje na pol glasni nekaj otožnega.)

Agripa: Sveta mati božja, pomisli se ga, ne da
da pogine!

Mina: Sasenka, ljubi moj, kako se ne sme... (Ho-
če ga tolažiti, pa ne ve kako in s čem; zgolj
bi si želela, da bi vsak hip zjela prava slova
"Ves, je že tako... Sasenka, srček, gabolček."
Tvoja je le... kmalo mine vse. (Brez pre-
prijanja, sklepa se svojih besed). Da, da,
vse mine... mi treba živeti... le da ostane
neizgovor. Sasenka, bodi pri miru, vse se
poteže, z božjo pomočjo... Pravi, da sem
kriva... dobro, kriva sem... potkoro točen
delati... popraviti... Proč mi to odprsti,
Ti tudi... pogreje mi poveš, česa sem pravzaprav
prav kriva... pogreje, glaj se ne vgnaničuj
ljaj... le miren to ti in okrevaj... vse se
poravnava na kak način... ne bom Ti brani-
la, če boš hotel zopet v inozemstvo... po-
trebno ricer mi... ampak ne bom Ti brani-
la... potrdila se bom... nič ne bom plav-
kala... obljubim Ti... stara, nenehna
ženka sem... odkod naj bi vedela vse?

120

... Ves, ko si bil oč majhen, je bilo se vse ^{na} tvoj
gače. Vsekočas si priteknel: „Matjinaška,
ta me boli, tako boli!“ — pa sem ti lahko pomagal
magala... a sedaj... sedaj... Karer otro,
a' otrastejši... se nam pač odtrije... Eisto
triji ljindje... dunge misli... dunge oči...
dunge boksti... to boli, hudo boli... Jola.

Sasa: Ti nisi kriva, nobene krivice nimas. Morda
je nima.

Mina: V strahu, da ga zopet ne zgrebi, se vda megori
misli, ne da bi jo razjmel(a). Da, da.

Sasa: Prez vsake krivice, vsi, vsi.

Mina: Da, da, Sasenka!

Sasa: Tako neodvratna je ta neoda...

Mina: Da, da, Sasenka, le miren boji: oh, če bi ti
mogla pomagati!

Sasa: Ti ni promoci! Ti se pravi ^{vojnik} krepati. V bole,
činah krepati. Erimi'ci, edina pod! (Jaha).

Mina: Sasenka!

Sasa (jo odprane): Pusti me, pusti me! (Ljubi
zopet moč nad seboj). Kaj hveče od mene?
Pustite me pri miru!

Mina: Nemiljen bog!

Sasa: Pojdite, leste venar tja, k svojim bratom,
k ljudem tam znanaj, pojdite... poljubite
se, masakripajte se, objemajte se, mncite

se! Kaj hočete od mene? Jaz nočem imeti
opravke y itašio blajno zmirto... Dajte mi
miru, kaj hočete od mene? 121.

Vasja: Jaz nočem ničesar od tebe!

Sasa (nim. stitne v obraz): Takko v. Nitke! (Sarkas,
krens pe nasmeje ni obmolkne).

Mina (čepi nekaj dalje od njega poleg Agrafene
ni tiki).

Agrafena: Matjinska, molite, molite, da mi bog poma,
ga. Rešiti: moramo njegovo dnas. Kaj bi mo,
kal tpeki: ves recisot.

Vasja (blago, po vseh miru): Čuj me Sasa, zdi se mi,
da se ničisio gaman! Tvoj strah je nontes,
mehon. Te vedno se bojiš, da te pokusimo
na atentat in da postaršio življenje na
kocko.

Sasa (se mi parmaobieno nasmeje v obraz): Ali ne storiš,
te tega?

Vasja: Ne, Sasa, ne!

Sasa (kavon prej): Res ne? Res ne? Prav zares ne? (S
sibno, nepremagljivo željo, da bi ranil Vasjo): Ti
si norec! Norec si! Zapomni si, norec!

Vasja: Sasa, če vedno se oklepaš svojega mnenja.

Sasa: Mnenje vklepa mene.

Vasja: Ne sramuj se prignati, ^{kaj} da gledaš z glaj uni,
gacē.

Sasa: Kaj da gledam zdaj drugacé? Kaj pa gledam zdaj drugacé?

Vasja: No, kaj se Ti je zdelo tako, ne si zagovorjal svoj nazor. Zdaj pa vendar spoznavas, da je kdo napacno. Bodi pogumen, pa priznaj; to je vendar tisti boj, ki divja v Tebi.

Sasa: Kaj? Ti si norec. Norec, pravim...

Vasja: Kaj nimam prav?

Sasa: Ne, ne, tisočkrat ne! Zdaj sem bolj prepričan nego kdajkoli.

Vasja: Kaj Te pa tako mnci?

Sasa: Kaj me mnci? Ha - ha - ha. Kaj me mnci?

Vasja: No da ... glej... tu... tu... sedis že od včeraj ... pozna se Ti strasni boj, ki razasja v Tebi... ovekeli si se nas ... no dobro... vaj je samo ob sebi jako žalostno ... tako neizmenljivo žalostno ... tako strasno ... da me razni, nes, nič Ti ne očitam tega... No da, kar Tebe je sto tisočkrat manjše najboljše stvari, misel v misle ... nič ne da ... zdaj ne gre za to, da es pogimel ob tem ... ampak ... da ... da se vidi zdaj tako nepotrebno, tako smešno ... kakor ... da es bil in namenj za življenje ... Zitrovani za čalo ... to zapoveda tako grenak občutek ...

Sasa (gasika): Občintek pramni! Pramni!

123

Vajza: Da, pramni!

Sasa (potrt): Gram, gram, da je clovek prelozil vso to dolgo, strasno poz trpljenje zamana, čisto gaz man, nikjer silja, nikjer zmirla! Le dirja kleten kdove katonega blezrega Lemona goni in tira cloveda! Zdej ves, kako mi je bilo, ko sem to prvi spoznal.

Vajza: Sasa ...

Sasa: Tam v celici, ko se mi je prvič ves pristi nezmi, sel zarejal v obnag. Vvlazni, fermi celici, izja mi čenja.

Vajza: Mičils so Te rječi:

Sasa: Da, da, krato, tako prijajni so bili in veselili so se tega. Pekli so me in bodli in bodli, a jaz sem lejal tam, s stinjenimi zobmi in sem se veselil obočim. Njival sem tamnega sebe, svoje požrt, voranje, svoje mičke za veliko, jasno koloč, nast clovedstva. Penoval sem se z mičrupem. Iz mojega trpljenja, iz krvi, ki es mi jo rebljav. Klapi po klapih izjemali, imra vstati. Tista nova, čudovita krasota! Z nagaškami so me pretepli kakor garjevega pra, celo so, pe las so mi izdirali iz glave, da mi je tek. La kri prelo nist ni oči. Kakor nevbogljivi, v živali so mi zasajali nabinsene ostroge

v život. Z blatinimi škornji so mi stopali na
 vrat, na nitne mi davili so me. Jaz pa sem
 bil pozan svojih bolečin mi sem trpel, trpel
 za človeštvo. In čim strašnejše je bilo mi čenje,
 čim bridkejša trpljenje, tem ožje vitjeja
 je bila prjansot, tem bolj se je dvigal moj
 ponos rudi sebe, rudi svojega trpljenja, ker
 sem izvoljen, da smem trpeti vse to za vse,
 za uplosnost, za bodičnost, za napredak,
 za ljudi. Za človeštvo! Za človeštvo!
 (Tallo je ginyen, da chki!)

Vasja (mi navdušen peje v besedo): Vidro, Sada,
 nitro, ta porzmasajpoca zavest Ti je vzela
 vse bolečine.

Sada: Vzela, da, vzela! Da mi jih potem usentoro
 z vsa strahom to sito zelenci r dno.

Vasja: Kaj?

Sada: Da, dokler se ni skrčile vse ta, sveta bo,
 dvojnasti polna zarja zarja tallo, da je osta
 la le poiatno krenija, ki se mi je hihita,
 la ~ obrez: "Kaj pa, pripatek, ce uploh
 ne bi bilo nič takega, kaj pa, ce bi bilo to,
 čemir pravite človeštvo, le fantom, ki vam
 osle kaže? In kaj, ce bi bila luč, polateri
 že tisocletja koprite ni se nignabljate,
 le vrag je slepito, le vera, ni kaj, ce Vas

125.

le potegnje mladosteljen kosol? Če bi bila
pot napočna, citi napočen mi je citi sploh
ne bi bil citi? No, kraj tedaj? Kaj tedaj? Za
koga si ti? Za koga? Za koga? Za
koga Te odirajo rebljen klarci ob zivom
telesu? Za nikogar! Za nič! Za nič,
men dovtip!" Dejal sem stari, in klepan o
groznejše strahu in nisem mogel biti tej
hilitajoci skremjeni obliki. Rogal sem se
svojim mišiteljem, naganjal sem jih, naj
pobroje, podesetere moje miške; povsem
sem se hotel nagrezniti v svojo bolesto,
se izgnati izmed tega hilitanja, a lež,
lo je za menoj, ležlo za menoj v neje,
bolešnejše globocime mozik ostecim in
se rogalo in posmekovalo in posmekova,
lo in rogalo... A pozno je dele, v celici! Tu
je bil ves pekcl izgnocen nad me! (Kaj
kor blazen teka po Mletih sem ititja)

Agafena (se v tem pomizja in leze po ozarjni proti
izhodu).

Njinta in Ramirov (sedita plavno stionjena drug
k drugemu).

Lava: Z oštim živostom, s krvavečimi, gnajmi,
mi ranami na duhi mi telesu sem lejal,
ujet od gasmehnjocnega rejanja rodati.

126

Zj tal, iz sten, iz stroga so me zbadali. Tole,
ki pijani pogled. Treščnjivi glasovi so me
b'čali: "Zaman, zaman, zaman vsi boji,
zaman miške, zaman kopljenje, zaman
b'skot! Zaman pot! Goljufija in separija!
"Ki vsi boji so brez nmi, vsi zaman, vsi
vsi cigi, ideali, spomeniki so slepi, ki
si ga istranjate sami, da bi omamili stvar
in obup v svojih dnevih. Prkaj, prkaj je
vao edini cig!" In pred očmi mi kotane
stresito iz trohube in grolobe, ki pržre,
krije s pofojno n'godnim ob'itkom človeka
teleso. Tso zemeljsko oblo vidim: goze
jedno mlitko polje. Razklosani, v dirjih
trglajih laže človeški otroci: mtrci in
živi, mtrci in živi sporademi z ostrimi
pompji v dirjem borejni. Panjem, mlbi,
či, okostja v prsti mesamci... g'zranje
... stak... besno r'zovenje... blazen
smeh... In skozi to povastno gemarto
trepetajočih kosov mesa, kosti in mtrci,
kih čepinj lažejo v n'glicens dirji nag,
lici živi mlitci, n'bozi, od nesle prete,
pomi človeški otroci z injokanimi vemi
in od bolesti izgledanimi dnevami in
sreci. Z blazno tozoto si krejjo pot.

127.

Takoptajo otroke, žene, starce, pohablence
- le naprej, le naprej, da jik more požreti
gnusno strasilo. Moloh se reži, ni gotovo
ni žveče ni emoka ni se reži ni mami...

Agrafena (Opri hipoma vrata in izgine. Za sekundo
do prite svetloba in svin v 1 sek. Vrata
se zelo pútrejo.)

Sava (obmolknje in stisni prosti uho-ju; drinzi prav
tako, nekakšno pravočko - je vse tiko).

Maja: Bratec, zdaj te razjmem v polno ma. Saj
si moral pretrpeti grozne muke.

Sava (se stresa): Da, grozne muke...

Maja: Kako si mogel pretrpeti to?...

Sava (zelo obojno): Da, tega sem ne vem!

Maja (z glasom, ki oti jok vanj): Brat moj, ne,
dragi, preživiti brest... Popolnoma te
zdaj razjmem... Ti praviš... ne... spoz-
nal si, da je vse ljindsko stremjenje in
ves boj za vsiji cilj... brez zmista in
zaman... da sploh ni takega cilja...
da je idol... nezasiten, hudooben Mo-
loh, ki nji-va ob naših bolečinah...
Kaj ne... to praviš... Ne maram pre-
kovati, če imaš kaj prav. (Zbrinjeno).
Strah me je! Prav imao, strasno imao
prav... ~~razjmemi~~ toda... glej... re,

128.

cimo, da je tako... Ti si spoznal... hrič,
je pa še ne... oni se vernijejo v svoj
cilj... zadržujejo se vsjermi okolini,
karkor pa imeniješ... dobro... jnati
jih... notaviti jih ne moreš... ostani
torej pri miru pa... pa jih jnati...

Sasa (zakričevši dna druse): To se vendar ne sme!

Vasja: Kaj se ne sme?

Alca: Gledati sprekrizanimi rokami!

Maja: Zakaj pa ne?

Sasa: Ker se ne more. To je kato ošabno pro,
kletstvo!

Vasja: Ne raznimem te!

Sasa: Česa ne raznimes? (Kriči z glasom, ki
ga druse slye, besede bñha iz sebe kar
kor ndarce zoper sebe). Žy prokletstvo
te grozne mrdve ni izgola. Teža dirje,
ga mrtva teža plesa ni mogoče po-
kajno gledati. Videl vati se mora,
mord...

Maja: Ti diče se spozna nepotrebnost ni ne,
zmiral?

Sasa: Da, da, da, ti di tečaj! Zoper to se tako
ko bojnješ, zastaknješ pot ni se das
poteptati, dirjas im beavio lahko go,
per to im pivio, lahko se smeješ in

129

Zblagun? ob tmebn^o ampak nem ne mi,
rei ostati, z nejb^očnimi rokami. Z njimi
moram, z njimi moram, ta moram
divindaj!

Vasja: Torej hočeš?

Taba: Ne, nočem! Nočem! Ahoram! On hoče,
sholoh tam g^oraj in tu je konec moje
vshe. On hoče, saj si li čidi Tebe k
njemu.

Vasja: Saj hočemo pomagati... G^ordem tam...
iz sočinja.

Sasa: Oh, sočinja, pomoč... Kaj pa morete
pomagati, komu morete pomagati?
To je vaba, to so pravice, s katerimi
vas prilači, da vas pozre, nič drugoga.
Za vsakega ima druge pravice, druge
vabo. Enim se pravi vera, drugim kul,
trna, napredok, človeška ljubezen, eto,
vestno, a vati je ena in mami kene,
mi cilji: V niničenje, v niničenje
samega sebe.

Vasja: A Ti?

Taba: Jaz ~ jaz moram iti k njemu, k D^ostimi
ocmi, z optim razj^omsom, brez prav,
lic, brez varanja samega sebe. Ali
razj^omes?

Vasja: Ščaino!

Saba: Širokoms o'ptumim' o'emi moram gledati
~ to preynho polno klata in smeti, ka-
mor moramo piti, sei, strunglaviti se
moram mati, sam sebe, brez pravice,
brez slepila!... strunglav... ..

Vasja: Saj si se vendar branil.

Saba: Da, večraj, med 24 urami. Takrat sem
še bil na svoj, jaz? Na svoj rojst. Da,
tedaj sem se verjel, da se lahko ločim
od te krvave boleznike igre. Tmel
sem še en gaten pogled.

Vasja: In to je bil Tvoj no tranji boj ves ta
čas?

Saba: Da, bojeval sem se za sebe. Če imam
prav, črti jaz. Ne, nimam je. Niče je
nima. Toi moramo plesati ~ tem
dirindajni. Se kvoločino orozje revolver,
nega klemona smo. In drugEGA me!

Vasja: In nobenega igroša mi?

Saba: Da, dati se požreli. In požirati druge, da
se prajo lastne smatne miške. Ali clari,
ti, strehati! (Oblazno se oklene te mis,
li). Da, potrelime!

Vasja: Aha!

Saba: Saj me imam rad, pravio, in Tvoj sem.

121

Brat moj, potrelj me, končaj moje življenje.
Daj me ne morem živeti, potrelj me!
Mati, daj Ti! Memili se me!
Najmarite konec. Ali mimate družja?
Potreljite me venca. Zadržite me, stoma,
te kar počete, le konec naj bo!

Bjelkin (glad pri hini, jako nazel): Vajja!
Vajja! Ali se je že kdo vrnil?

Vajja: Bjelkin, priidi hitro dol. Pomagaj
nam, hmo...

Bjelkin: No, kaj pa je? (Očitno k sproti, ad,
pre nagroma vrata, sretno in
šim se slize; zalopnutre vrata in po-
hiti po stopnicah dol.)

Sada (hoče po stopnicah navzgor): Moloh, je
prihajam, je prihajam!

Vajja: Bjelkin, ne pristiga!

Mina (kriči strupano): Sada, ostani... Sada,
ka...

Bjelkin (nič gostopri na spodbiji k stopnicah pod)

Sada: Pristi me! (Se bori; Bjelkinom) Pristi
me!

Bjelkin: Ne, ne pristim Te. Kam pa hočeš?

Sada (opristi barbo ni se nasmeje Bjel-
kinu + obraz): K, kriči? K, kriči?
senji? ha ha ha! Sjnitelam tam po,

132

magati, hahahaha! (Stopsi nazaj in
teko smeje se poleti, dokler se obz
nemogel ne zgrudi na kamen.)

Bjelkin (Vasja): Kaj se je zgodilo?

Vasja: Ah, strašno je!

Bjelkin: Torej, torej, venčar, kaj se je zgodilo!

Sasa (vstane in gre jako mirno, hlada in
odločen k Bjelkinu; postaja mu roko
na ramo): Torej, Bjelkin, o čim ti se
bil imel izvešiti atentat, proti gubni,
natorju?

Bjelkin (stuhin ravaj, ne da bi razumel).

Sasa: Kakšnim orožjem?

Bjelkin: Kaj ti to?

Sasa: S samomresom ali z bombami?

Bjelkin: Kaj ti je mar? Ti si na ožirajst.

Vasja (notračen): Bjelkin!

Bjelkin: Kaj hočeš...

Sasa: Da!

Bjelkin: Res hočeš izvešiti atentat?

Sasa (latno ironično in z nagnjenimi ramami): Da,
odvisno je od vročine.

Bjelkin: Kako misliš?

Sasa: Le tedaj, grem, če dobim dobre nabi,
to bombe, če mogoče dve.

Bjelkin: To se pravi, le tedaj, če...

Sara: Če morem trdnjaj gleteti v znak.

Djellin: Tako je že torej o Teboj?

Sara: Ja, tako!

Djellin: In to je tvoj edini vzrok?

Sara: Ja. (Z lahkim smehljajem.) Torej
vidiš, mi se bati, da bi se izneveril.

Djellin: Pač. Prav sedaj!

Sara: Izemisi?

Djellin: Ne, verjamem ti že, da se Ti mudi
niti "na prsto"... A prav zato. Kaj

pa, če Ti postane čas prevod?

Sara: Zgoditi se mora pač takej!

Djellin: Če pa ne?

Sara: Tečaj mi moraš storiti prijateljstvo
niti.

Djellin: Ja?

Sara: Ja, izstreliti me.

Djellin (mi položil roko na ramo.) Ali je to
tvoj edini vzrok?

Sara: Ja, edini. (Bolest ga zopet obkroži
z vas silo, pa hoče zavriscati. Temnar
se premaga.) Ne morem več pre,

nasati! (skrinje, resignirano).
Skleniti hočem račun.

Djellin (prijem).

Djellin: Ali se more atentat de izvršiti?

Stephlin: To prejšnjem navesti?

Bjelkin: Da.

Stephlin: Zda, a to najbolj gotovo. V gñber, natsyjeri palači je vse navstrinj in narobe... Ampak Karlo misli se dej!

Bjelkin: Šoda pravi, da je zdaj priznatšen.

Stephlin: Res? Ali je opustil svoje ideje?

Bjelkin: Ne, ampak ždi se mi, da je prisel v zagato.

Vaoya (obirpan) Bjelkin!... Saj stori to... brez prepričanja.

Sava (kličina vsa moč): No rec!! To imam. Močnejše nego ti vsi. Prepričan sem, da je naš etim smoter! Mničen je! Mničenje samega sebe! Raznimo! No rec! Mničenje samega sebe! Mničenje samega sebe! No rec!

Bjelkin: Ša, ša, ša, oprostite se!

Sava (postaja apatičen kakor prej): Da, da, čemu razburjanje? Prostim Te, glaj, da bomo kmalu na čistem.

Bjelkin (amehčan, mi poslaga rodo na ramo): Sava, ali se ne a morda moglo...

Sava: Bjelkin, ro tim Te, pobiti. To hiteti morao, če hoče, da se izgrisi. Čutim, da kmalu, kmalu ne bom več mogel

izgovoriti. Nekaj strasnega mi naradca
v glavi. Zares bom kmalo blazen,
pobrižaj se.

Bjelkin (se spogleda s Stefkonom; Savi): Gore,
dobro, da.

Sava (ministrone roko.)

Stefkin (Bjelkinu): Ali misliš, da se zdaj
lahko zanašamo nanj?

Bjelkin: Jaz grem z njim. Informacije pač niso,

Stefkin: Pa, v drugi kleti.

Bjelkin (obide v drugi prostora.)
(Nekaj časa težak molči.)

Stefkin (se postavi k Savi, ki sedi ves obne,
mogoč, nekaj boče reči pa obrnolke
in ga pogleda s sčintno).

Sava (lahko se smehljaje Bjelkinu, ki mu
nada častništvo in informo.) Nemara
bo zdaj prav.

Bjelkin in Stefkin (molita.)

Vasja (se zagrize lice, kot kama).

Mina (ki je ves čas, ne da bi razumela, kaj
se govori, čepela kraj Raminsona, opa-
zi informo): Kaj bo to? Vasja,
kaj bo s tem?

Vasja (ki je v svoji točki pozabil na mater,
se strese, ko sliši njen glas, pa stremi)

distražen vanjo.)

Mina: Zakaj strmiš tako v mene? Povej, kaj naj bo s tem?

Kasja (strmi še vedno nem vanjo. Prizgi mol, č.)

Mina: Vasjenka, kaj nas hočeš že zapustiti? Kaj hočeš že pogret v tujino?

Vasja (se osrešča; maljivoj): Ja, mati... da mati, najaj hoče, v inozemstvo.

Mina (plaka): Zakaj nam hoče storiti to? (Stopi k Vasji): Vasjenka, kaj hočeš res že proč od nas?

Sava: Ja, mati, zadnji čas je.

Mina: Da verileš od svojih starih? Ki Te tako ljubi?

Sava: Prav zato.

Mina: Svojo ljubeznijo ima Ti breme? Ne, maraš Mer venomer plakat. Vasjenka, obljubiš mi, da ne bom več plaka, ah. (Ti obrne ročice.) Tazita bom, ne bom se jokala. Ostani vsaj še tedaj pri nas. Morala de do nedelje, po tem se lahko odpelješ.

Sava (prvine njeno glavo ni jo poljublj): Ne, mati, moram že oditi.

Mina: Vasjenka, ljubi moj...

Sada: Zy tega dirinjaja moram vrn. 137.

Mina: Pa boš imel imin tem v tujini?

Sada: To se ne more vedeti... Morda vlača
tudi tam v tujini enake zanesenost
... nponu na ... edini izhod je.

Mina: Torej misliš, da ti bo izprememba do,
bro dela?

Sada (jo poljubi): Ja, mati, izprememba.

Mina: Če ti te gotovo vedela, a če si preprič,
sam - to rej pojdi: Nočem te nstati
hati: Troji klagingi nočem biti na po,
ti. Ja, kienka, le opeh se - goto,
vo ti bo dobro delo. Ne smeš reči,
da je tvoja mati egoista. Ampak
ali moka biti je danes?... Ja, da,
le pojdi danes, prepričana sem, da
ti bo dobro delo, kmali se vrneš
zbrav.

Damirov (stopi in pladen k skrinji): Ali mi,
ma mene mite rad? (Sadi) Ali me
noco poljubiti?

Sada (ga objame).

Mina (se skrivoma obrne sboje iz oči in z
obroga; sli se prijajno gledati).
Me več ti ne bo treba gledati. sstya;
tudi mi treba, da ti si očitel, da bom

protém plattala, ko te ne bo tntaj...
Ne, Savenka, gotova re, gjej, veselime,
da greš, dobro Ti bo delo... Se, Savenka,
Ka, stara, bolna žena sem... dolgo
ne smeo ostati... Kmalu lahko nimam
jem. Ne, .. to sem dejala te tako...
mi Ti treba skrbeti radi tega, lahko
se dolgo živim, prav dolgo živim
... prav gotovo... a Ti se vnesi kma,
lu.

Gada (prenačuje svojo življenjat). Ga, ma,
ti, da! (daje Bjelkinu in Steffkinu
znameno, naj se pozivita)

Bjelkin (mi daje Eastriško vitkijo).

Gada (obleče svojo vitkijo in obleče
Bjelkinovo pomočjo brez besede East,
motta).

Ramisor (vzame Eastriško čepico in jo boža,
ob hegotsvem spominu se bližens smeh,
hujše, polagoma na zadne plavati brez
glasu.)

Mina (sede, boječa se, da se ne bo mogla več
prenačevati, k Vasji, ki jo pritegne,
boža ni polprikrije.)

Gada (si pripade trudi sabljis in obleče plašč.
"Ne to se godi polagoma ob splodnem,
teytem molku.")

Agrafena (se pritaže ni prite n'pekana po stari,
cah dol). 139.

Mina: Mje si bila?

Agrafena (z jokarimglasom): Za škoenka!

Pjelnin (stopi k mje): Kaj pa je?

Agrafena: O'pantoketnega Trana Monotalskeg.

Pjelnin: Kriz? Kaj ti o tem?

Agrafena: Varnje naj ga, batjnska, hndobrec,
dnha.

Pjelnin (z gleda vpraseraje).

Taja (Pjelnini): Tomioka si, da gaje obse,
del hndobec.

Agrafena: Ja, da, batjnska, anti-krist.

Maja (sočintno Agrafeni): In zato si'ola p'oin
... temno noc? Ali te mi' bilo strah?

Agrafena (sosi' plašno): Škoenka, dragi' mje,
obesi to okrog vratu, varovalo te bo.

Sada (vzame križec ni ji potegne roklo pod brach).

Mina: Fay škoenka, stari To!

Agrafena: Fejalže, naj razim, da (Mimi, Majo,
ca na škoj bo med tem miren. Ja, to
je dejal.

Minta: Kalo?

Agrafena: Simi'rij.

Pjelnin: Kalo je to Simi'rij? (Smehljaje)
Nov čudo velnik?

140
Agrafena: Moj pravi sorodnik je. Taka ste
te reči razume. Le paziti se mora,
dejal, da ostane šasenska miron ma
tem. Dimitrij postubi že za ostalo.
Tohitel je takoj tja, da se obriže
jo za Sašo.

Pjelnin: Ne razumem nobene besede!

Vasja (sluteč): Kdo naj se briže za Sašo?
Komu je polutal?

Agrafena: Na policijo, batjinska.

Pjelnin: Kaj je to?

Vasja (zakriči): Zdaleka je Sašo policiji

Šara (ki je stal temoten kakor okame,
nel, se nasmeje): Ja reši mojo
dnšo! Ja reši mojo dnšo!

Pjelnin (plame proti Agrafeni): Kaj ste
napravili?

Sava (gazarjaji; smeje) Pristi jo, pristij
jo! Mojo dnšo je hotela rešiti!
(Smeje se kakor blazen). Predetkla
kaj je. Dnšo mi je hotela rešiti pa
me je izročila policiji! Hahahaha
hahahaha, hahahaha!

Stephin: Policija bo gostovo takoj tunkaj.

Pjelnin (Agrafeni): Ali ste zvedeli, kje
je Sava?

141
Agratona: Ja, božjinstva, kaj se mi more to,
margati.

Sava (se smeje).

Pjelnin (Savi): Nekaj, ker ne vem, kaj storim.

Stepkin: Prsti to, gledati moramo, kako mi
demos ostal.

Pjelnin: Ja, da mi Tiščin arhiv.

Stepkin (plane v drugi prostor in se vrne z
mapo).

Pjelnin (Savi): Tridi!

Sava: Ne!

Pjelnin: Hitro, hitro, morja se nideemo.

Sava: Ne, chelsthu vam ar ne nideemo.

Pjelnin: Vraga, pridi!

Glas (pri lini): Pdesite se! Kazaki prite-
gajo!

Stepkin: Zygubljemi smo!

Pjelnin (Savi in ostalim): Pdesite v drugi
prostor. Hitro. Morja se nam
posreči, da jih zadigimo gúnaj.

(Pride o Stepkinom in o ostalih,
mijsmo po stopnicah. Nekoliko
odatoljeno se stiši gúnaj zamolk-
li glas streljanja.

Harbomskij (se prikaze na gorenji stopni-
ci, za njim Kazaki. In komandi,

ra): "Kdor se game, bo nistrojen!"
Sava: "Kar, kar!"

142.

Harbinskij (sproži samo kres).

Sava (se zgrindi; govori se nekaj časa v smrtih krič, potem da Harbin, skomni gnamenje, da mi ima ne, kaj poverati.)

Harbinskij (vzame beležnico in žepa, da bi be, ležil.)

Sava (zbera vso moč in zakriči sarkas, terna): "Jozdravste mi človestvo!"
(Se zasmehuje in nmerje.)

Harbinskij (gleda brez razumevanja okrog.)

Konec